MODERN THAI SILK

แนวทางการออกแบบไหมไทยร่วมสมัย
สำหรับลูกค้าธุรกิจ

THAI SILK

THAI
SILK

คำนำ

โดย สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

หนังสือ Modern Thai Silk แนวทางการออกแบบไหมไทยร่วมสมัย สำหรับลูกค้าธุรกิจ ฉบับนี้ ได้รวบรวมเนื้อหาอันเป็นสาระสำคัญในการออกแบบผ้าไหมไทย เสื้อผ้าสำเร็จรูป และเคหะสิ่งทอที่ทำจากไหมไทย สำหรับผู้ผลิตผ้าไหม องค์กร หน่วยงานภาคธุรกิจ นักออกแบบ ห้องเสื้อที่มีไหมเป็นวัสดุในการออกแบบหรือผลิตชิ้นงาน ไปจนถึงนักศึกษา หรือผู้ที่สนใจในเรื่องไหมไทยร่วมสมัย

หนังสือฉบับนี้ มีที่มาจากการศึกษาวิจัยพฤติกรรมการบริโภคไหมไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศ นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยมาวิเคราะห์และสังเคราะห์จนได้อัตลักษณ์ของไหมไทย ข้อจำกัดการใช้ไหมไทย และโอกาสทางธุรกิจของไหมไทย นำมาสู่การถ่ายทอดเนื้อหาที่สำคัญในรูปแบบของหนังสือ Modern Thai Silk แนวทางการออกแบบไหมไทยร่วมสมัย สำหรับลูกค้าธุรกิจ ซึ่งนำเสนอแนวโน้มของสี และลักษณะพื้นผิวผ้า ที่ใช้สำหรับฤดูกาล Spring/Summer 2015 ผู้ที่สนใจสามารถศึกษา และนำไปปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ทั้งในเชิงธุรกิจ และในเชิงวิชาการ อีกทั้ง ยังสร้างความเข้าใจให้สาธารณชนเล็งเห็นถึงคุณค่า คุณสมบัติ และวิธีใช้ไหมไทยที่แท้จริง แตกต่างจากทัศนคติและมุมมองเดิมๆเกี่ยวกับไหมไทย อันจะเป็นประโยชน์ต่อทุกภาคส่วนต่อไปในอนาคต

okmd

THAI SILK

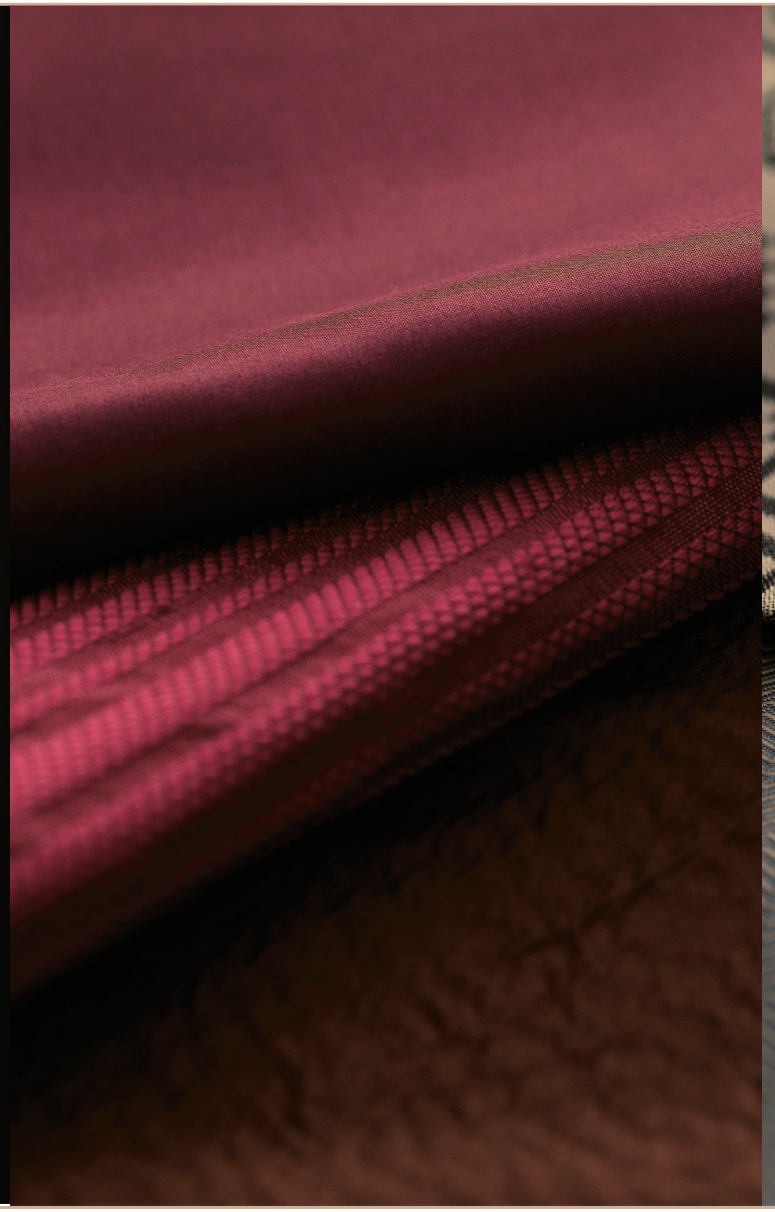

THAI
SILK

CONTENT

1 ความเป็นมา และเป้าหมายของการพัฒนา Modern Thai Silk 1

1.1 กว่าจะมาเป็น Modern Thai Silk

1.2 ผ้าไหมไทยมาจากไหน

1.3 ผ้าไหมไทย พัฒนาสู่สากล

2 กลุ่มเป้าหมาย 7

2.1 กลุ่มนักออกแบบเสื้อผ้า

2.2 กลุ่มองค์กร ธุรกิจ โรงแรม บริษัท หรือธุรกิจบริการ

2.3 กลุ่มผู้ผลิต โรงงานผ้าไหม ในภาคอุตสาหกรรม

3 แนวทางและโอกาสในการพัฒนา 11

3.1 แนวทางในการพัฒนาผ้าไหมไทย

3.2 โอกาสในการใช้ผ้าไหมไทยสำหรับปัจจุบัน

4 หลักการและเหตุผลของการออกแบบ 19

4.1 หลักการพื้นฐานในการออกแบบผ้าไหมไทย

4.2 หลักการออกแบบเชิงอารมณ์

4.3 หลักการออกแบบเชิงกายภาพ

5 การส่งเสริมอัตลักษณ์ไหมไทย 23

5.1 แนวทางการออกแบบ

5.2 ข้อควรระวังในการออกแบบ

5.3 กระบวนการออกแบบ และกรอบระยะเวลาในการออกแบบ

5.4 คุณสมบัติที่สำคัญของไหมไทย

6 แนวคิดของการออกแบบ 33

6.1 แนวทางและองค์ประกอบการออกแบบปี 2015

6.2 แนวทางการปรับใช้สำหรับผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป

6.3 แนวทางการเผยแพร่นวัตกรรมใหม่ให้แก่กลุ่มเป้าหมายธุรกิจ การสร้างความเข้าใจในการปรับใช้สำหรับแต่ละกลุ่มเป้าหมายภายใต้ข้อกำหนดเชิงวิศวกรรม

THAI SILK

THAI SILK

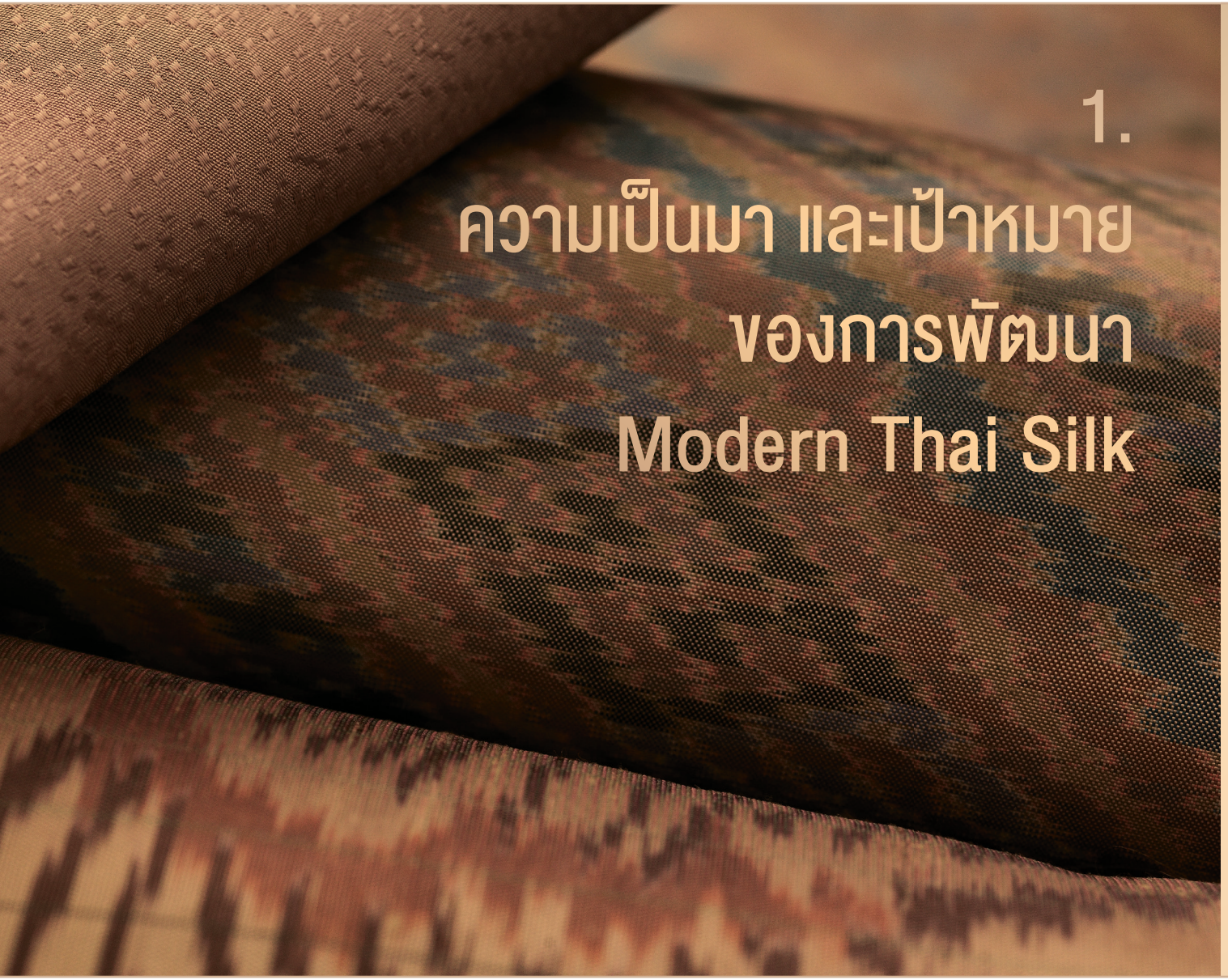

1. ความเป็นมา และเป้าหมาย ของการพัฒนา Modern Thai Silk

1.1 กว่าจะมาเป็น Modern Thai Silk

การพัฒนาต้นแบบไหมไทยร่วมสมัย (Modern Thai Silk) เป็นโครงการที่เล็งเห็นถึงความสำคัญ ในการส่งเสริมมูลค่าเพิ่มของผ้าไหมไทยให้สูงขึ้น โดยการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการ ผู้ผลิต และนักออกแบบ ที่เกี่ยวข้องกับผ้าไหมไทยได้เรียนรู้ เข้าใจถึงการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์ โดยได้รับคำปรึกษาจาก ผู้เชี่ยวชาญรอบด้าน มีข้อมูลวัตถุดิบ วัสดุ ความสำคัญของการออกแบบ และเทรนด์การออกแบบของต่างประเทศ ซึ่งจะทำให้เข้าใจได้ถึงแนวคิดเชิงลึก สามารถนำไปสร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ สร้างมูลค่าเพิ่ม และสร้างความเชื่อมั่น และการยอมรับในระดับสากลของผ้าไหมไทย และเป็นการกระตุ้นเพื่อเพิ่มความต้องการบริโภคไหมไทยของประชาชนทั่วไปมากขึ้น

1.2 ผ้าไหมไทยมาจากไหน

ผ้าไหมแพรพรรณอันงดงามล้ำค่า มีถิ่นกำเนิดในประเทศจีนและประเทศอินเดีย การทอผ้าไหมมีขึ้นในราว 2,640 ปี ก่อนคริสตกาล และพ่อค้าชาวจีนเป็นผู้เผยแพร่ผ้าไหมสู่พื้นที่อื่นในแถบเอเชีย จากการเดินทางค้าขายจนเกิดเป็นเส้นทางสายไหม สำหรับประเทศไทยนักโบราณคดีพบหลักฐานที่แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง ซึ่งบ่งชี้ว่ามีการใช้ผ้าไหมมาเมื่อประมาณ 3,000 ปีก่อน การทอผ้าไหมในประเทศไทยในอดีตมีการทำกันในครัวเรือนเพื่อใช้เอง หรือทำขึ้นเพื่อใช้ในงานพิธี เช่น งานบุญ งานแต่งงาน ต่อมาในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) จึงดำริส่งเสริมให้ใช้ผ้าไหม และส่งเสริมการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม หลังสงครามโลกครั้งที่สอง นาย เจมส์ แฮร์ริสัน วิสสัน ทอมป์สัน ชาวสหรัฐอเมริกาหรือที่คนไทยรู้จักในนามว่า จิม ทอมป์สัน ซึ่งเป็นผู้ที่ให้ความสนใจผลงานด้านศิลปะ ในแถบภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย ได้ซื้อผ้าไหมไทยลวดลายต่างๆ เก็บสะสมไว้ และทำการศึกษาลวดลายผ้าไหมในหมู่บ้านที่เป็นแหล่งการผลิตผ้า และได้เข้ามาสนับสนุนให้ชาวบ้านในชุมชนทอผ้าไหม สามารถสร้างรายได้ให้ชาวบ้านมากขึ้น หลังจากนั้นได้มีการปรับปรุงผ้าไหมไทยโดยใช้หลักการตลาด การผลิต เพื่อขยายตลาด และทำการบุกเบิกผ้าไหมของไทยไปสู่ตลาดต่างประเทศ โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา และแพร่เข้าสู่วงการภาพยนตร์ของชาติตะวันตก และละครบรอดเวย์

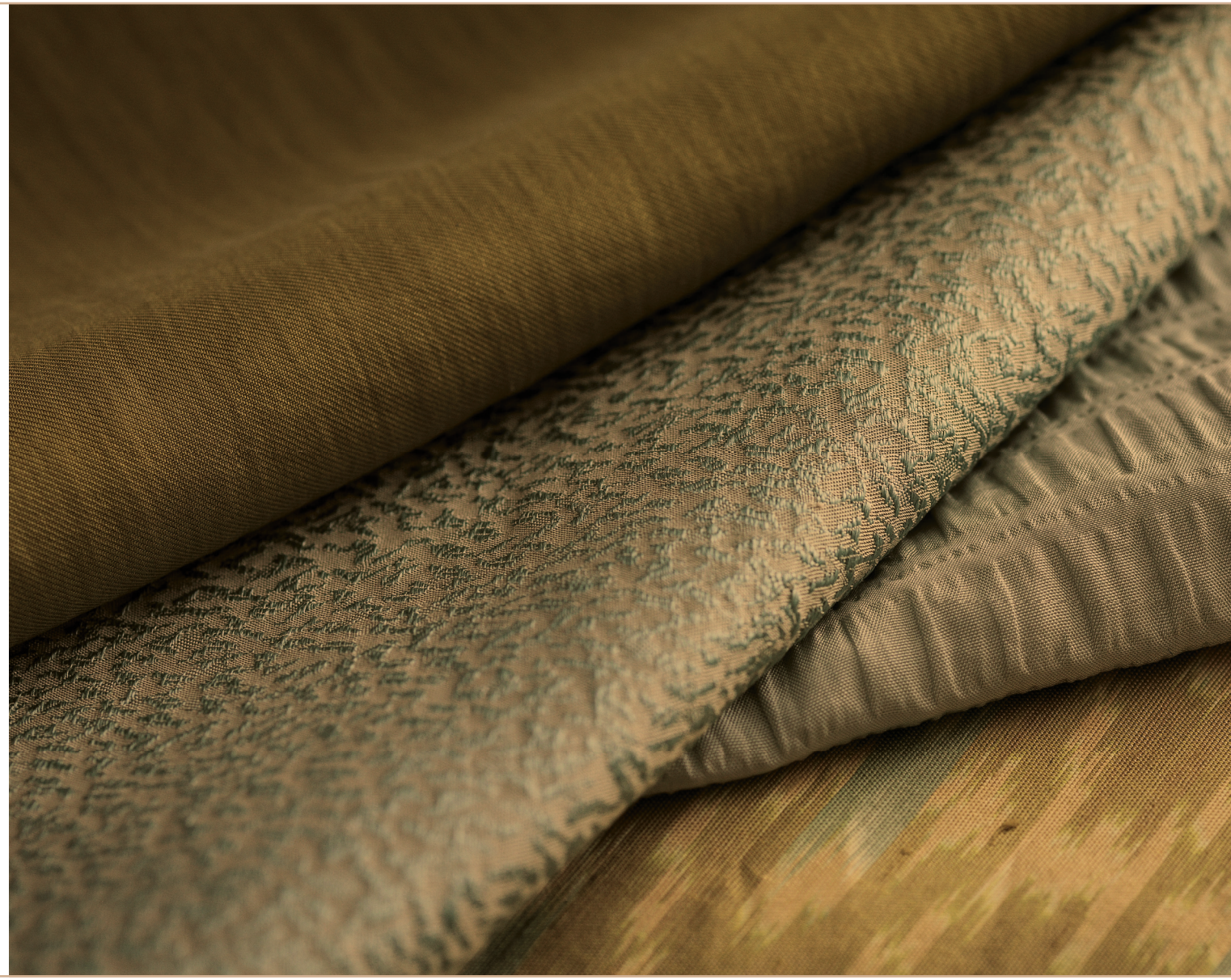

1.3 ผ้าไหมไทย พัฒนาสู่สากล

เส้นไหมพันธุ์ไทยมีความเงามัน นุ่ม และยืดหยุ่นดี มีขนาดเส้นไหมต่างกันอย่างสม่ำเสมอ เมื่อนำมาทอผ้าไหม ทำให้เกิดปุ่มปมที่สม่ำเสมอกันตลอดทั้งผืนผ้า ทำให้มีความเป็นเอกลักษณ์พิเศษของผ้าไหมไทยได้อย่างมีเสน่ห์ในสายตาชาวโลก ผ้าไหมไทยมีกระบวนการย้อมสีแบบ yarn dye (ย้อมเส้นไหมก่อนการทอเป็นผืนผ้า) จึงทำให้ผ้าไหมไทยมีสีสันที่สวยงาม เพราะเมื่อแสงกระทบผ้าไหมจะเกิดการหักเหของแสงขึ้น ปัจจุบันสินค้าไหมไทยที่มีการส่งออกไปยังตลาดโลกจะประกอบด้วย

- ผืนผ้าไหม
- ผลิตภัณฑ์เคหะสิ่งทอ
- เส้นไหมปั่นหรือที่เรียกว่าสปันซิลค์
- ผลิตภัณฑ์ไหม เช่น เสื้อผ้าสำเร็จรูปทั้งของสุภาพสตรีและสุภาพบุรุษ เครื่องใช้ตกแต่งบ้าน ผ้าพันคอ เนคไท เป็นต้น

สถาบันหม่อนไหมแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้ส่งเสริมคุณค่าของผ้าไหมไทยสู่ความเป็นสากล โดยประกาศใช้ตราสัญลักษณ์นกยูงพระราชทานสำหรับเป็นเครื่องหมายรับรองคุณภาพและมาตรฐานผ้าไหมไทยบนผ้าไหมทุกชิ้น ติดลงบนผ้าไหมไทยที่ได้รับการรับรองแล้วทุกๆ 1 เมตร เพื่อให้ผู้ซื้อมั่นใจว่า เป็นผ้าไหมไทยที่ผลิตในเมืองไทยเท่านั้น

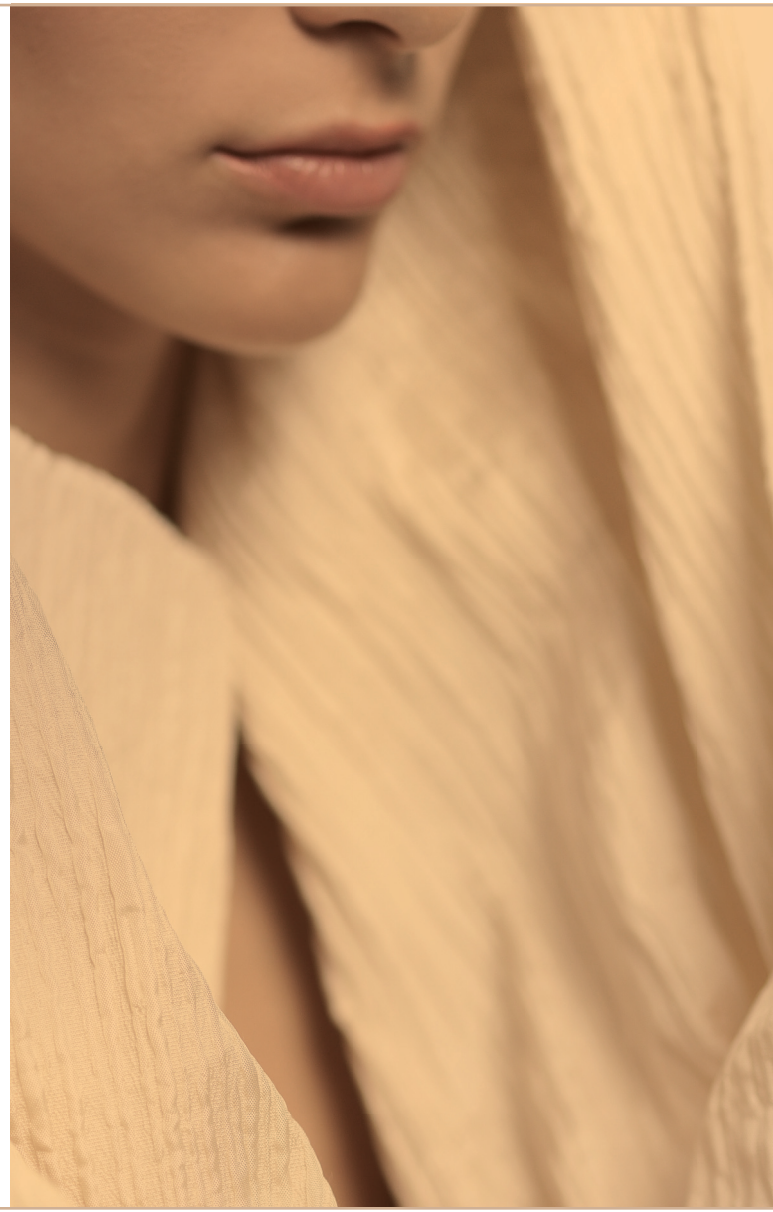

โดยตราสัญลักษณ์นกยูงพระราชทานแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

Royal Thai Silk : นกยูงสีทอง

- ใช้เส้นไหมพันธุ์ไทยพื้นบ้านเป็นทั้งเส้นพุ่งและเส้นยืน
- เส้นไหมต้องสาวด้วยมือผ่านพวงสาวลงภาชนะ
- ทอด้วยกี่ทอมือแบบพื้นบ้านชนิดพุ่งกระสวยด้วยมือ
- ย้อมด้วยสีธรรมชาติ หรือสีเคมีที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม
- ต้องผลิตในประเทศไทยเท่านั้น

Classic Thai Silk : นกยูงสีเงิน

- ใช้เส้นไหมพันธุ์ไทยพื้นบ้านหรือพันธุ์ไทยปรับปรุงเป็นเส้นพุ่งและ/หรือเส้นยืน
- เส้นไหมต้องสาวด้วยมือ
- ทอด้วยกี่ทอมือ
- ย้อมด้วยสีธรรมชาติ หรือสีเคมีที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม
- ต้องผลิตในประเทศไทยเท่านั้น

Thai Silk : นกยูงสีน้ำเงิน

- ใช้เส้นไหมแท้เป็นทั้งเส้นพุ่งและเส้นยืน
- ทอด้วยกี่แบบใดก็ได้
- ย้อมด้วยสีธรรมชาติ หรือสีเคมีก็ได้
- ต้องผลิตในประเทศไทยเท่านั้น

Thai Silk Blend : นกยูงสีเขียว

- ใช้เส้นไหมแท้เป็นส่วนประกอบหลัก มีเส้นใยอื่นเป็นส่วนประกอบรอง
- ต้องระบุส่วนประกอบของเส้นใยอื่นให้ชัดเจน
- ทอด้วยกี่แบบใดก็ได้
- ย้อมด้วยสีธรรมชาติ หรือสีเคมีก็ได้
- ต้องผลิตในประเทศไทยเท่านั้น

2. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือลูกค้าธุรกิจ ซึ่งเป็นกลุ่มที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวข้องกับผ้าไหมไทยตั้งแต่ต้นน้ำ จนถึงปลายน้ำโดยสามารถแบ่งได้จากความต้องการ โอกาส และการนำผ้าไหมไปใช้ของแต่ละกลุ่มดังนี้

2.1 กลุ่ม นักออกแบบเสื้อผ้า

รวมถึงทั้งนักออกแบบไทยที่มีตราสินค้าเป็นของตนเอง และนักออกแบบที่ทำงานอยู่ในกลุ่มตราสินค้าอื่นๆ เป็นกลุ่มที่มีเอกลักษณ์เป็นของตัวเอง มักจะต้องการค้นหาความแปลกใหม่ หาแนวทางที่เป็นของตัวเอง และชื่นชอบการนำเอาความเป็นไหมไทยไปประยุกต์ ไม่ยึดติดอยู่ในกรอบ

กลุ่มดังกล่าว มักจะนำผ้าไหมไปใช้เป็นส่วนหนึ่ง หรือทั้งหมดของการออกแบบ โดยไม่จำกัดว่าจะเป็นแค่เสื้อผ้า แต่รวมถึง การออกแบบ เครื่องใช้ เคหะสิ่งทอ สินค้าตกแต่งต่างๆ ด้วยผ้าไหม ซึ่งกลุ่มนี้ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทราบถึงแนวโน้มในการออกแบบข้อจำกัดต่างๆ และวิธีการนำไปใช้ ให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย และสวยงามน่าใช้ น่าสวมใส่

2.2 กลุ่ม องค์กร ธุรกิจ โรงแรม บริษัท หรือธุรกิจบริการ

เป็นกลุ่มที่นำผ้าไหมไทยไปประยุกต์ใช้ ทั้งในการตกแต่ง องค์กร อาคารสถานที่ และ เป็นเครื่องแบบพนักงาน โดยผ้าไหม เป็นตัวแทนแสดงถึงความหรูหรา มีระดับ ส่งเสริมภาพลักษณ์ให้องค์กร

การนำไปใช้โดยมาก มักจะขึ้นอยู่กับรูปแบบ อัตลักษณ์องค์กร (corporate identity) ซึ่งแต่ละองค์กร มักมีอัตลักษณ์ที่แตกต่างกันออกไปไม่ว่าจะเป็น สี หรือลวดลาย จึงควรรู้ถึงขอบเขตในการนำไปใช้ และความเหมาะสมในการนำไปใช้ของผ้าไหมต่อรูปแบบลวดลายต่างๆ ในการประยุกต์ใช้กับอัตลักษณ์องค์กร

2.3 กลุ่ม ผู้ผลิต โรงงานผ้าไหม ในภาคอุตสาหกรรม

คือกลุ่มผู้ผลิตผ้าไหมแบบผืน หรือม้วน ไม่มีการนำไปตัดเย็บเป็นสินค้า โดยกลุ่มดังกล่าวอยู่ในภาคอุตสาหกรรม มีการผลิตสินค้าเป็นจำนวนมาก

กลุ่มผู้ผลิต มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทราบถึง ข้อจำกัดเชิงเทคนิค รายละเอียดในการผลิต ข้อมูลเชิงลึก และเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการผลิตผ้าไหม ที่จะนำไปปรับใช้กับอุตสาหกรรมของตน เพื่อให้ได้มาตรฐานสินค้าที่ดี ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดได้อย่างรวดเร็ว และแม่นยำ

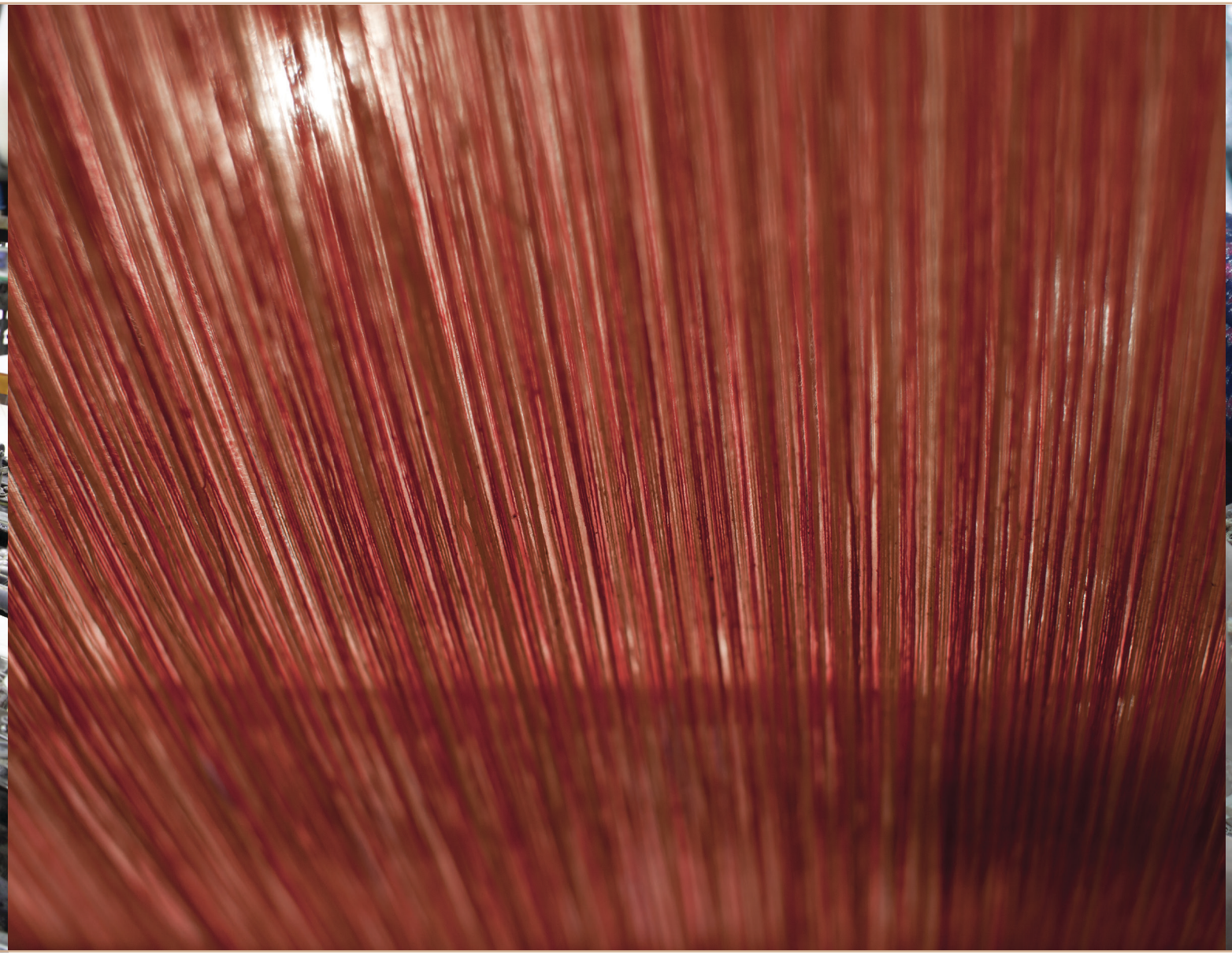

3. แนวทางและโอกาสในการพัฒนา

3.1 แนวทางในการพัฒนาผ้าไหมไทย

ผ้าไหมไทยสามารถพัฒนาได้ในหลายๆ ด้าน โดยแบ่งได้ดังนี้

3.1.1 การพัฒนาตามแนวทางทั่วไปเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มลูกค้าเป้าหมายแบ่งเป็น 3 ด้านคือ

- **ด้านคุณสมบัติของเนื้อผ้า** ต้องคำนึงถึงการใช้งานจริงของผู้ใช้ มีความหลากหลายของผ้าให้เลือกตามการใช้งานในชีวิตประจำวัน สวมใส่ได้หลากหลายโอกาส อาจจะมีการนำเส้นใยไหมไปผสมกับเส้นใยอื่น เพื่อให้ได้คุณสมบัติที่เหมาะสมกับการใช้งานในชีวิตประจำวัน สวมใส่สบาย ดูแลรักษาง่าย

- **ด้านรูปแบบและลวดลาย** ควรพัฒนาให้ดูทันสมัย เข้ากับเทรนด์แฟชั่น แต่ยังคงดึงเอาลวดลายอันมีเอกลักษณ์ของผ้าไทยมาใช้เป็นรากฐานในการพัฒนาให้ทันสมัยเหมาะกับโอกาสต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

- **ด้านภาพลักษณ์** และการส่งเสริมการขาย ควรมีการประชาสัมพันธ์เพื่อเปลี่ยนทัศนคติต่อผ้าไหมไทย สร้างค่านิยมความเชื่อที่ดีต่อผ้าไหมไทย ว่ามีความทันสมัย เหมาะสำหรับคนรุ่นใหม่ โดยใช้ผู้นำทางสังคมในการนำกระแสให้นักออกแบบที่มีชื่อเสียงสร้างคอลเลคชั่นผ้าไหมในระดับโลก กระจายสินค้าให้หาซื้อง่ายขึ้นตามแหล่งเสื้อผ้าที่เป็นที่นิยม การสร้างตรา

Thai-Silk ให้มีภาพลักษณ์ที่ทันสมัย มีความครอบคลุมไปถึงการใช้งานผ้าไหมในรูปแบบต่างๆ เช่น เฟอร์นิเจอร์ ของตกแต่งบ้าน เป็นต้น

3.1.2 การพัฒนาตามลักษณะเด่นที่แตกต่างของผ้าไหมไทย

- **ความสวยงามด้วยความมันวาว (Luster)**

คุณสมบัติเส้นไหมของไทย มีความสามารถในการสะท้อนแสงได้อย่างสวยงาม มีความโดดเด่นเมื่อเปรียบเทียบกับเส้นใยอื่นๆ เช่น เส้นไหมจากประเทศจีน อินเดีย ความมันวาวดังกล่าวเป็นคุณสมบัติที่มีคุณค่าในสายตาผู้บริโภค ทั้งนักออกแบบ และผู้เชี่ยวชาญ ให้ความเห็นว่าผ้าไหมที่ไม่มีความมันวาวเช่น ผ้าไหมอีรี่ หรือผ้าไหมป่า ไม่ได้รับการยอมรับเท่าที่ควร ด้วยเหตุนี้ การออกแบบพัฒนาผ้าไหมไทย ควรคำนึงถึงความมันวาวที่เหมาะสมในผลิตภัณฑ์ ไม่ว่าเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และเคหะสิ่งทอ

LUSTER

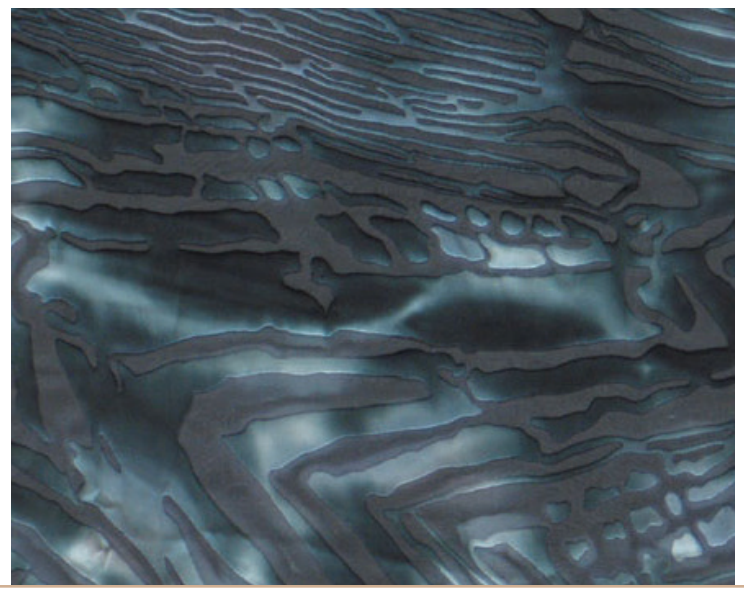

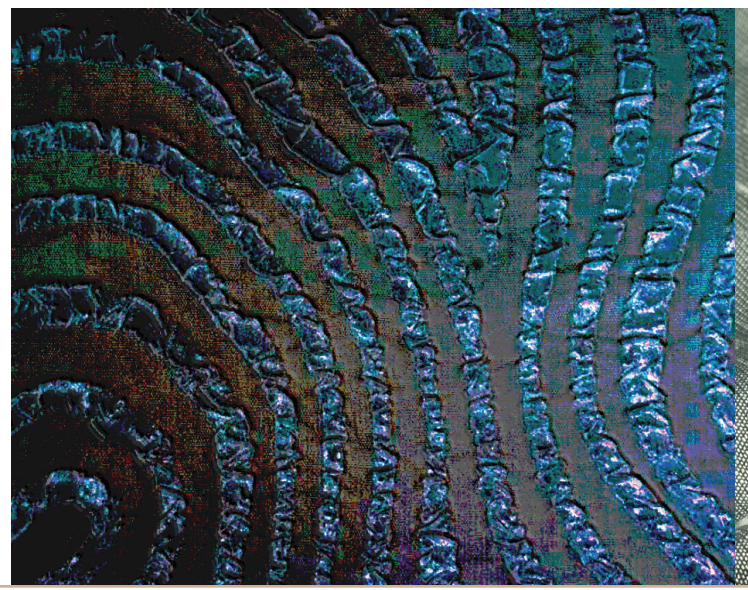

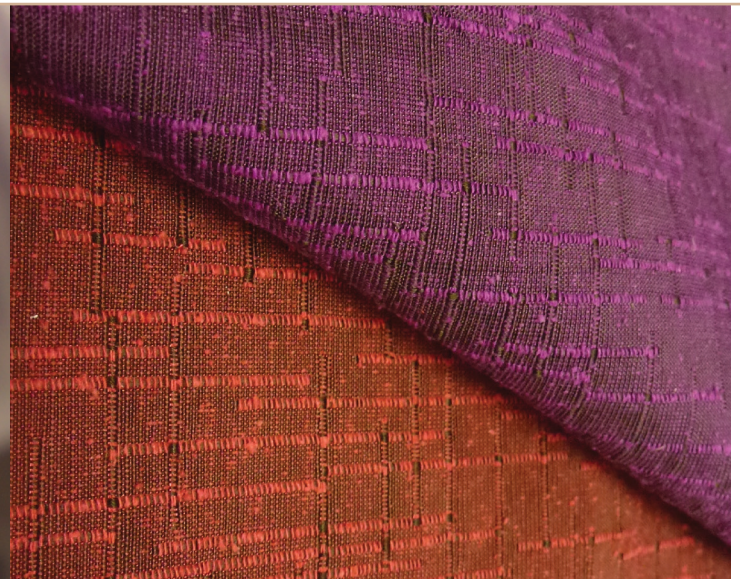

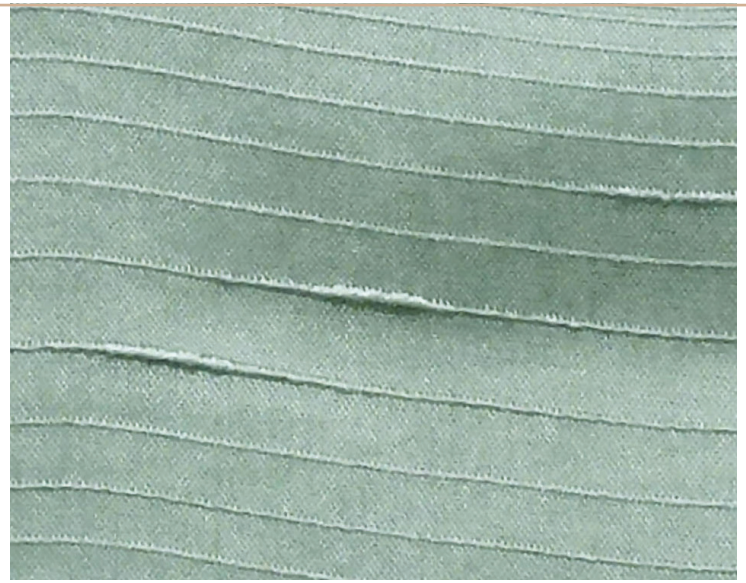

UNEVEN

- **ความไม่สม่ำเสมอของเส้นด้ายและผ้าที่มีมิติ (Uneven)**

แม้ว่าความไม่สม่ำเสมอของเส้นไหมไทยเป็นคุณสมบัติที่อาจถูกพูดถึงในแง่ลบบางครั้ง แต่โดยรวมความไม่สม่ำเสมอนี้ เป็นอัตลักษณ์ที่โดดเด่น และสามารถพัฒนามาใช้ในด้านบวกได้ เนื่องจากผ้าไหมที่ทอได้จากเส้นด้ายที่ไม่เรียบจนเกินไป ทำให้ผ้ามีมิติ โดยแนวโน้มของเส้นด้ายยุคใหม่ มักเน้นผิวสัมผัส (Texture) และพื้นผิวของเส้นด้าย ผ้าไหมยุคใหม่ควรมีการออกแบบโดยเน้นเพิ่มมิติบนผ้า ไม่ว่าจากการออกแบบเส้นด้าย เทคนิคการทอ การพิมพ์ และการตกแต่งสำเร็จ

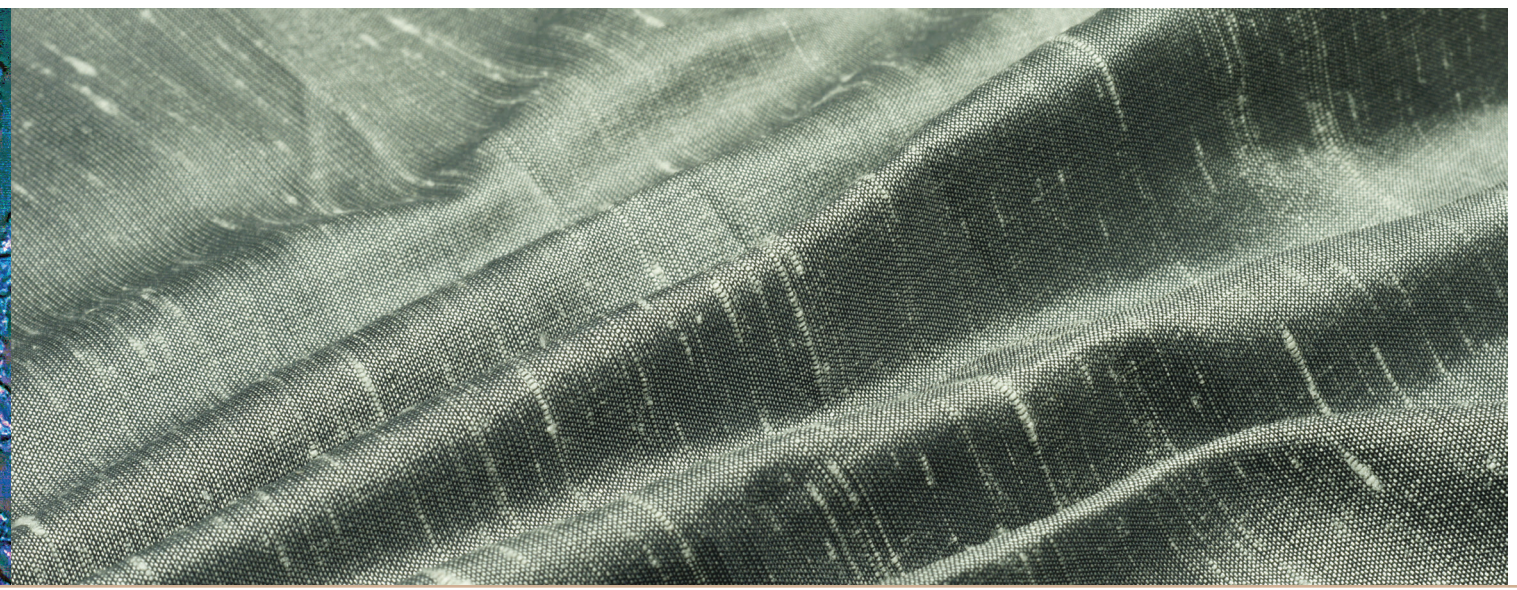

- **เนื้อผ้าและสีที่ให้อารมณ์พริ้วไหวและไหลลื่น (Fluid)**

ผ้าไหมไทยมีอัตลักษณ์ที่มีความหรูหรา จากอารมณ์พริ้วไหวและไหลลื่นของสีและเนื้อผ้าที่ทอ เป็นที่ชื่นชอบของผู้ใช้ สวยงาม อันเนื่องจากผ้าไหมไทยมีการทอแบบดั้งเดิม การย้อมสีธรรมชาติ และการให้ลวดลายที่มีเทคนิคชั้นสูง เช่น ผ้ามัดหมี่ ผ้าลายน้ำไหล เป็นต้น ทำให้สวมใส่แล้วเสริมบารมี ดูสูงศักดิ์

FLUID

GRAPHICAL

- **ลวดลายโดดเด่นบนเนื้อผ้า (Graphical)**

ผ้าไหมไทยมีลวดลายโดดเด่น มีภาพลักษณ์ที่สูงศักดิ์ในสายตานักออกแบบ และผู้บริโภคต่างชาติ สำหรับผู้บริโภคในประเทศไทยชอบลวดลายอัตลักษณ์ผ้าไหมไทยของแต่ละท้องถิ่นที่แตกต่างกัน บ่งบอกถึงวัฒนธรรมความเป็นไทย ดูมีฐานะ มีราคา เช่น ผ้าไหมยกดอก เป็นต้น ซึ่งลวดลายบนเนื้อผ้ามักใช้เทคนิคการทอชั้นสูง ให้ลายดอกคมชัด และโดดเด่น เทียบเท่าเทคนิคการทอ Jacquard ของต่างประเทศ ที่เน้นลายนูนของลวดลายผ้า

3.1.3 การพัฒนาตามคุณค่าของผ้าไหมไทย

- **คุณค่าทางกายภาพ**

ในด้านคุณสมบัติทางกายภาพนั้น ผ้าไหมจากทุกๆ แหล่งโดยรวมได้รับการรับรู้ว่าเป็นเส้นใยธรรมชาติที่มีความนุ่ม ลื่น มันวาว เป็นฉนวนความร้อน ซึ่งเป็นคุณสมบัติโดยทั่วไปของผ้าไหม การที่จะสร้างการรับรู้กับผู้บริโภคว่าผ้าไหมไทยนั้นแตกต่างอย่างไรจากผ้าไหมของที่อื่นในด้านกายภาพนั้นอาจทำได้ยาก การพัฒนานั้นสามารถพัฒนาไปในแนวทางที่ให้คุณสมบัติทางกายภาพนั้นเหมาะสมกับการใช้งาน ในโอกาสต่างๆของผู้ใช้

- **คุณค่าทางอารมณ์**

คุณค่าจากคุณสมบัติที่แตกต่างของผ้าไหมไทยนั้นเป็นคุณค่าทางด้านอารมณ์ ลวดลาย ความละเอียด เรื่องราว ความมีประวัติศาสตร์ ความเป็นมา เป็นส่วนหนึ่งของราชวงศ์กษัตริย์ไทย มีความสูงส่ง งามสง่า มีความหลากหลายของลวดลายในแต่ละท้องถิ่น มีความเป็นเอกลักษณ์ของลวดลาย มีเรื่องราว มีความสวยงามสง่า ส่งเสริมบารมีต่อผู้สวมใส่ มีความสูงศักดิ์ จึงควรอย่างยิ่งที่จะนำเสนอคุณค่าด้านนี้ เพื่อสร้างความมีเอกลักษณ์ โดยการประยุกต์ไปสู่แนวทางการออกแบบสมัยใหม่

3.2 โอกาสในการใช้ผ้าไหมไทยสำหรับปัจจุบัน

โอกาสหลักๆ ในการนำผ้าไหมไทยไปใช้ สำหรับตลาดปัจจุบัน แบ่งออกได้เป็น 3 ส่วนหลักๆดังนี้

3.2.1 เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย (Clothing)

ปัจจุบัน การนำผ้าไหมไปใช้เพื่อสวมใส่ ถ้าเป็นเสื้อหรือเป็นชุด จะใช้ในงานพิธีสำคัญๆ จะเห็นได้ว่าโอกาสในการใช้งานยังไม่กว้าง ดังนั้น ยังมีโอกาสอีกมาก ที่จะประยุกต์ใช้ผ้าไหมไทยให้เหมาะกับการสวมใส่ในโอกาสต่างๆ มากขึ้น

3.2.2 ของใช้ ของชำร่วย (Accessories)

การนำผ้าไหมไปเป็นส่วนประกอบของสินค้าอื่นๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น ผ้าพันคอ เนคไท หรือเพื่อตกแต่ง หรือเพื่อเพิ่มคุณค่าของสินค้านั้นๆ เช่น กระเป๋า หมวก กล่องใส่ของ สินค้าของชำร่วย ของที่ระลึก เป็นต้น

3.2.3 เคหะสิ่งทอ (Home Textiles)

การนำผ้าไหมไปใช้สำหรับตกแต่งเคหสถาน เสริมความหรูหราสง่างามให้กับอาคารสถานที่ โดยจะเน้นที่การใช้งานในการตกแต่งภายในเป็นหลัก เช่น ผ้าม่าน ปลอกหมอน ผ้าคลุมโต๊ะ ผ้าบุเฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น

4. หลักการและเหตุผลของการออกแบบ

4.1 หลักการพื้นฐานในการออกแบบผ้าไหมไทย

- **กลุ่มเครื่องแต่งกาย** เนื่องจากผ้าไหมไทยมีลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ขาดการเปลี่ยนแปลงมาช้านาน ได้รับการยอมรับและใช้งานในโอกาสสำคัญๆเท่านั้น ทำให้กลายเป็นข้อจำกัดในการใช้งาน ด้วยเหตุนี้ จึงควรออกแบบผ้าไหมไทยให้มีลวดลายที่หลากหลาย ทันสมัย ใช้ได้ทุกโอกาส เหมาะกับทุกเพศ ทุกวัย

- **กลุ่มเคหะสิ่งทอ** พื้นฐานการพัฒนาที่สำคัญคือเรื่องการดูแลรักษาและสามารถใช้งานง่าย ให้คนไทยยอมรับการใช้ผ้าไหมไทยมากขึ้น เพิ่มการออกแบบการทอที่มีลักษณะไม่เรียบ มีมิติ และมีการตกแต่งสำเร็จช่วยปรับปรุงเนื้อผ้าให้มีคุณสมบัติและความน่าสนใจยิ่งขึ้น

แนวทางที่ผู้ออกแบบและผลิตเส้นด้ายไหมควรปรับปรุง คือ พัฒนาเส้นด้ายไหมที่เน้นผิวสัมผัส ให้มีความยืดหยุ่นสูง พัฒนาเส้นด้ายไหมที่หลากหลายขึ้น และปรับอัตลักษณ์ลวดลายไหมไทยร่วมสมัย ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ลวดลายดั้งเดิม ออกแบบผ้าไหมไทยให้เหมาะกับการใช้งานเฉพาะอย่าง เฉพาะผลิตภัณฑ์ ปรับให้เหมาะกับความนิยมของตลาดและควรพัฒนาลวดลายสีสันตามเทรนด์และกระแสของตลาด ใช้เทคโนโลยีการตกแต่งสำเร็จมาช่วยปรับปรุงรูปลักษณ์ และผิวสัมผัส (Look & Feel)

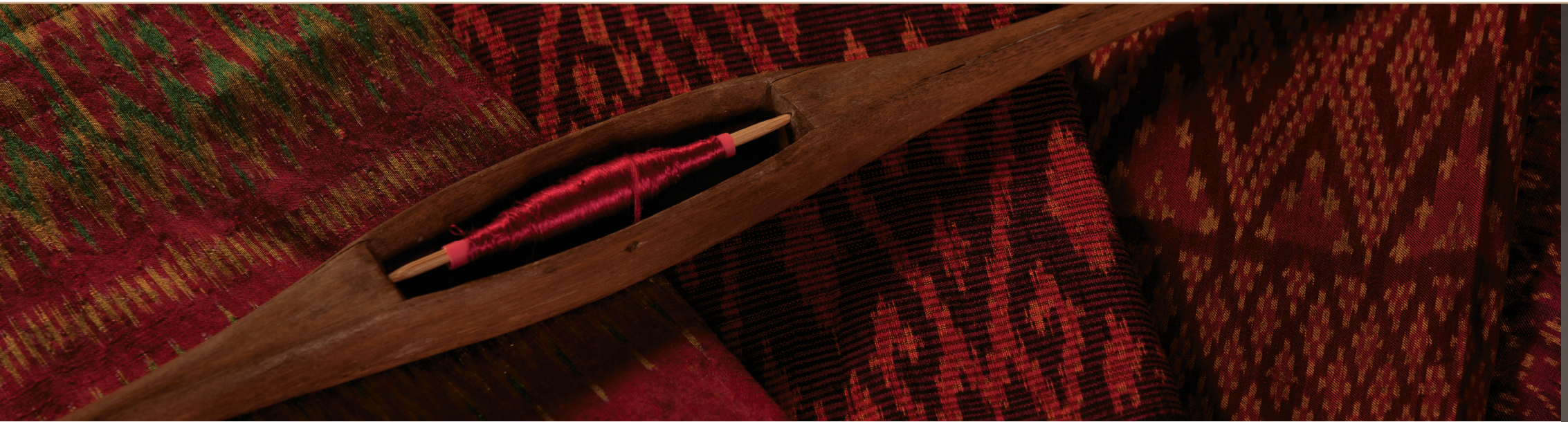

4.2 หลักการออกแบบเชิงอารมณ์

เน้นสื่อสารจุดเด่นทางความรู้สึกที่เป็นเอกลักษณ์ของผ้าไหม 4 ด้าน มุ่งเน้นการพัฒนา ความสวยงาม ความเงางาม และใส่ใจกับความทันสมัย โดยรักษาภาพลักษณ์ด้านความสวยสง่า แต่ปรับให้เข้าถึงได้ง่ายขึ้น เพื่อขยายกลุ่มเป้าหมายผู้บริโภค จากการใช้งานเฉพาะกลุ่ม เฉพาะโอกาส และมีภาพลักษณ์ของกลุ่มผู้สูงวัย ดูล้าสมัย ให้เป็นการใช้งานได้ทุกเพศ ทุกวัย ทุกโอกาส และทุกฤดูกาล

4.3 หลักการออกแบบเชิงกายภาพ

พัฒนาคุณสมบัติทางกายภาพของผ้าไหมไทยให้เหมาะสมกับการใช้งานในโอกาสต่างๆในชีวิตประจำวัน เพื่อขยายตลาดจากเดิมที่ใช้งานเพื่อการสวมใส่อย่างเป็นทางการ โดยต้องเน้นคุณภาพที่ดี มีการสร้างความน่าสนใจให้ผ้าไหมไทย โดยใช้นวัตกรรมเป็นตัวช่วยและคำนึงถึงอัตลักษณ์ “ไหมไทย” โดยต้องสื่อถึงความสวยงาม การพัฒนาไหมไทยนั้นไม่จำเป็นต้องผลิตจากเส้นใยไหม 100% สามารถนำเทคโนโลยีการผสมผสานเส้นใยอื่นๆ เพิ่ม เช่น ลินิน ฝ้าย วัสดุอินทรีย์ ขี้ไหม เป็นต้น ผู้หญิงมักเลือกซื้อเสื้อผ้าในฤดูหนาวมากกว่าฤดูร้อน ควรคำนึงถึงการออกแบบให้ตรงกับตลาดและฤดูกาล การใช้ระบบพิมพ์ดิจิตัล (Digital Printing) กับผ้าไหม เป็นการปรับการออกแบบได้รวดเร็วและทันสมัย การทำวิจัยเกี่ยวกับการตกแต่งสำเร็จ (Finishing) และการเคลือบ (Coating) ใหม่ๆ สำหรับผ้าไหม จะสามารถสร้างความแตกต่างและขยายตลาดได้ดี

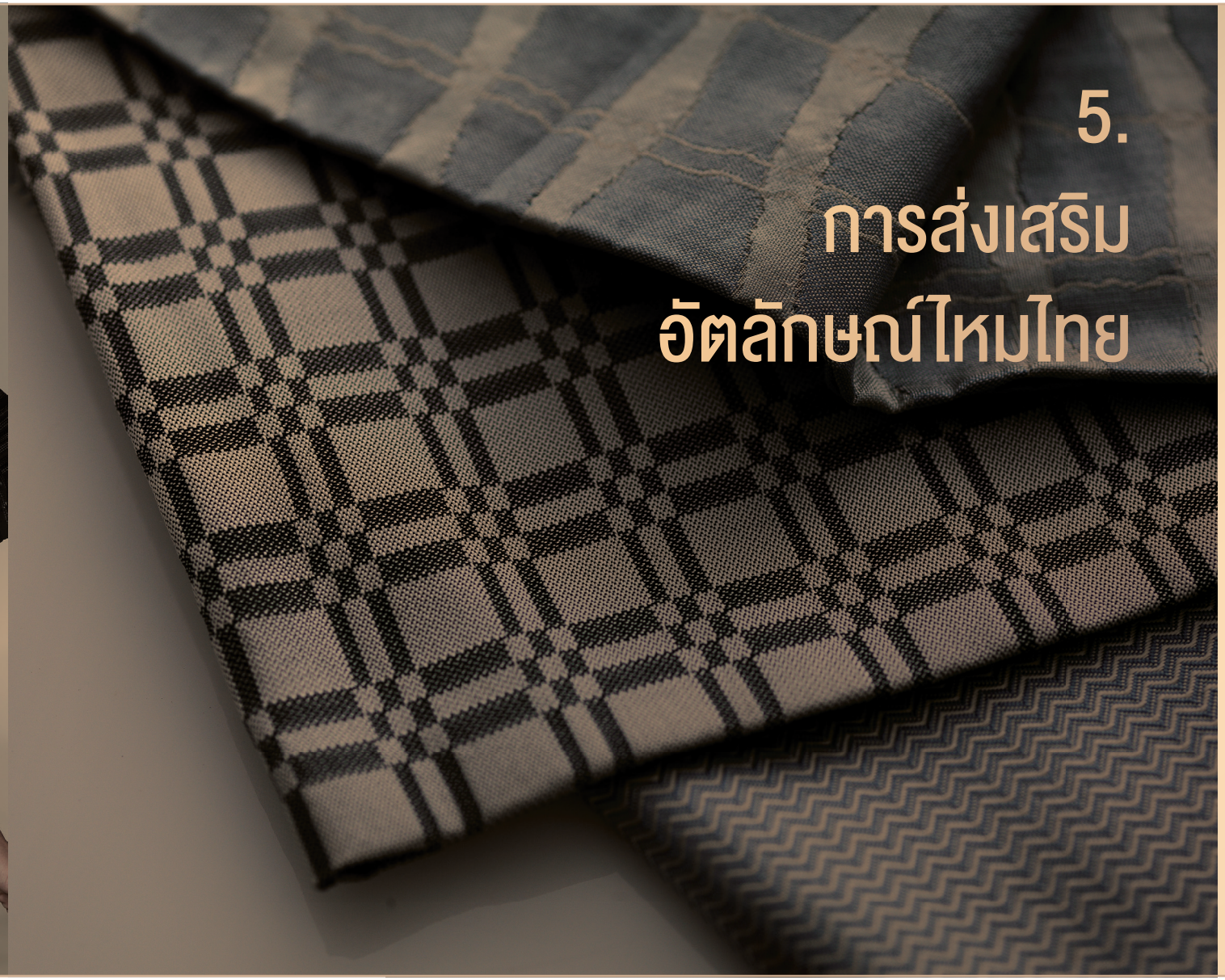

5. การส่งเสริมอัตลักษณ์ไหมไทย

5.1 แนวทางการออกแบบ

การใช้ตราสัญลักษณ์เป็นการสื่อสารถึงคุณค่าของไหมไทยและสร้างการจดจำสินค้าได้เป็นอย่างดี จึงควรใช้ตราสัญลักษณ์ร่วมกันในทุกชิ้นผ้าที่มีการใช้ไหมไทยเป็นส่วนผสม เพื่อให้การรับรู้เชิงคุณค่าของไหมไทยเป็นที่จดจำในทิศทางเดียวกัน โดยตราสัญลักษณ์นี้สามารถนำไปใช้ใน แถบแสดงการดูแลรักษา ในป้าย ในคู่มือ หรือในสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ ฯลฯ

ตรานี้สื่อความหมายถึง ความสวยงามด้วยความมันวาว (Luster) ความไม่สม่ำเสมอของเส้นด้ายและผ้าที่มีมิติ (Uneven) เนื้อผ้าและสีที่ให้อารมณ์พริ้วไหวและไหลลื่น (Fluid) โดยใช้สัญลักษณ์แสดงถึงเส้นใยที่ตีเกลียวประสานถักทอ ริ้วของผ้าที่ลื่นไหลแสดงถึงลวดลายโดดเด่นบนเนื้อผ้าของไทย (Graphical) จึงเป็นที่มาของตราสัญลักษณ์ ที่เสมือนเป็นการผสมผสาน ลักษณะเด่นทั้ง 4 เรื่องนี้ เข้าด้วยกัน ซึ่งแทนด้วยสีม่วง สัญลักษณ์ของความอ่อนช้อย ความมีอารยธรรม และวัฒนธรรมที่สั่งสม และ สีน้ำเงินสัญลักษณ์ของความเข้มแข็ง ความเป็นสากล และเป็นสีประจำชาติไทย รูปแบบของตราได้แรงบันดาลใจมาจากดอกไม้ที่แสดงถึงความอ่อนโยน เป็นมิตร ซึ่งเป็นเอกลักษณ์สำคัญของชาติในสายตาต่างชาติ และเป็นหนึ่งในองค์ประกอบหลักของอัตลักษณ์ของลวดลายบนผ้าไหมไทย

THAI SILK

เพื่อให้ผู้ใช้สามารถดูแลรักษาผ้าไหมไทยได้อย่างถูกต้อง และง่ายต่อการใช้งาน ควรติดแถบแสดงข้อพึงระวังทั่วไป ของการดูแลรักษาผ้าไหม

- หากซักด้วยเครื่องซักผ้า ควรซักด้วยน้ำอุ่น
- ห้ามใช้น้ำซักฟอกขาว ที่มีคลอรีนเป็นส่วนประกอบ
- สามารถรีดด้วยเตารีดได้ แต่ใช้ความร้อนต่ำระดับ 110 องศาเซลเซียส
- ห้ามอบ หรือปั่นแห้ง ควรตากให้แห้งเองตามธรรมชาติเท่านั้น
- ควรใช้น้ำยาซักแห้ง ที่มีส่วนผสมของสาร Perchloroethylene

5.2 ข้อควรระวังในการออกแบบ

- **ผ้าไหมไทยเป็นของผู้สูงวัย**

จากการสำรวจข้อมูลพบว่าผ้าไหมไทยเหมาะสำหรับผู้สวมใส่ที่มีอายุมาก หรือข้าราชการ ไม่เป็นที่นิยมสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่มีอายุน้อย โดยความเห็นนี้ชัดเจนมากสำหรับตลาดในประเทศ จึงควรมีการปรับสี และลวดลายให้ร่วมสมัยมากขึ้น เพื่อเข้าสู่กลุ่มเป้าหมายที่อายุน้อยลง

- **ผ้าไหมไทยใช้ไม่ได้ทุกวัน ดูแลรักษายาก**

เนื่องจากความเข้าใจว่าผ้าไหมเหมาะสำหรับงานมงคล พิธีกรรม จึงไม่นิยมมาใช้ตัดชุดทำงานที่ใช้ทุกวัน นอกจากนี้ยังมีค่าใช้จ่ายในการดูแลสูง โดยผู้ใช้เน้นการซักแห้งเป็นหลัก จึงทำให้ผู้บริโภคหลีกเลี่ยงการใช้ผ้าไหม จึงควรมีการให้ความรู้ที่ถูกต้องแก่ผู้บริโภคในการดูแลรักษา ซึ่งสามารถทำโดยซักมือด้วยน้ำยาที่เหมาะสม

- **ผ้าไหมไทยสวมใส่ไม่สบาย**

ชุดผ้าไหมโดยมากมีการตัดเย็บโดยมีการใช้ผ้ารองใน เพื่อให้ได้โครงสร้างที่มีทรง และมีการใช้ผ้ารองในที่ไม่เหมาะสมจึงทำให้ระบายเหงื่อได้ไม่ดี ผู้บริโภคจึงมีความรู้สึกในด้านลบต่อชุดผ้าไหมไทย จึงควรมีการปรับเปลี่ยนการใช้ผ้ารองในที่เหมาะสม

- **มุมมองจากนักออกแบบ**

ปกติผ้าทอมือมีขนาดไม่เหมาะสมกับการตัดเย็บหรือนำมาออกแบบในรูปแบบที่หลากหลายได้ เช่น มักมีหน้ากว้าง 16-18 นิ้ว (การทอโดยใช้กี่เอว) หน้ากว้าง 36-40 นิ้ว (การทอโดยใช้กี่กระตุก) เกิดปัญหาการวางแพทเทิร์นการตัดเย็บ โดยเฉพาะการตัดชุดให้กับคนที่มีขนาดรูปร่าง XL หรือ XXL โดยนักออกแบบต้องการได้ผ้าที่มีหน้ากว้าง 60 นิ้วขึ้นไป เพราะสามารถตัดเย็บได้ง่ายและทำให้เพิ่มรูปแบบการออกแบบที่หลากหลายได้

5.3 กระบวนการออกแบบ และกรอบระยะเวลาในการออกแบบ

ในการออกแบบสินค้าเชิงแฟชั่นสำหรับตลาดสากล จำเป็นที่จะต้องบริหารจัดการเวลาที่ดีและวางแผนล่วงหน้า ในธุรกิจแฟชั่นฤดูกาลหนึ่งๆ ก้าวเข้าสู่ฤดูกาลต่อไปด้วยความรวดเร็ว จึงต้องวางแผนระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจให้เหมาะสมตามตารางและช่วงเวลาของฤดูกาลที่สามารถทำงานได้ดี ตัวอย่างสำหรับการออกแบบเสื้อผ้าเชิงแฟชั่นให้สัมพันธ์กับฤดูกาลแฟชั่น

เสื้อผ้าสุภาพสตรี

ตุลาคม-กุมภาพันธ์	ออกแบบ-ทำตัวอย่าง-จำหน่าย	สำหรับ Autumn/Winter
มีนาคม-กันยายน	ออกแบบ-ทำตัวอย่าง-จำหน่าย	สำหรับ Spring/Summer

*สำหรับเสื้อผ้าบุรุษเลื่อนเวลาทั้งหมดไปอีกสองเดือน

เดือน	ฤดูใบไม้ร่วง / ฤดูหนาว 2014	ก่อนฤดูใบไม้ผลิต 2015	ฤดูใบไม้ผลิ / ฤดูร้อน 2015	ก่อนฤดูใบไม้ร่วง 2015	ฤดูใบไม้ร่วง / ฤดูหนาว 2015
มกราคม	• จัดทำตัวอย่างสินค้า • เสนอขายสินค้า • พบและทำสัญญากับผู้ซื้อ • เตรียมการผลิตสำหรับการส่งสินค้าช่วงฤดูหนาว		• เริ่มหาผ้าสำหรับวัตถุดิบ	• วางจำหน่าย (ทวีปยุโรป) • หาแหล่งผลิตและแหล่งเงินทุน	
กุมภาพันธ์	• วางจำหน่าย/ออกงานแสดงสินค้า/ ทำการตลาด • หาและสรุปแหล่งผลิต • ตรวจสอบสถานะทางการเงิน		• จัดทำตัวอย่างผ้า	• สั่งผ้า	
มีนาคม	• ปิดรับการสั่งสินค้า • สั่งผ้า • ดำเนินการผลิต		• เริ่มออกแบบ • ปรึกษาเรื่อ`งการตลาด และการส่งเสริมการขาย • ตั้งงบประมาณ	• ดำเนินการผลิต • ควบคุมคุณภาพ	
เมษายน	• ดำเนินการผลิตและตรวจสอบ		• พัฒนาคอลเลคชั่น	• จัดส่งสินค้าตามที่สั่ง	
พฤษภาคม	• ดำเนินการผลิตและตรวจสอบ		• พัฒนาคอลเลคชั่น	• เก็บเงินค่าสินค้า	
มิถุนายน	• ดำเนินการผลิตและตรวจสอบ	• ออกงานแสดงสินค้าและขายตัวอย่างสินค้า	• พัฒนาคอลเลคชั่น		
กรกฎาคม	• จัดส่งสินค้าตามที่สั่ง	• หาแหล่งผลิตและแหล่งเงินทุน	• สรุปตัวอย่างสินค้า		
สิงหาคม	• เก็บเงินค่าสินค้า	• สั่งผ้า	• เริ่มทำการตลาดและการขาย		• เริ่มหาผ้าสำหรับวัตถุดิบ
กันยายน	• เก็บเงินค่าสินค้า	• สั่งผ้า	• ทำการตลาดและการขาย	• หาผ้าสำหรับวัตถุดิบ	• หาผ้าสำหรับวัตถุดิบ
ตุลาคม		• ดำเนินการผลิต • ควบคุมคุณภาพ	• ปิดการรับสั่งสินค้า • สั่งผ้า • ดำเนินการผลิต	• ออกแบบ	• เริ่มออกแบบ • ปรึกษาเรื่องการตลาด และการส่งเสริมการขาย • ตั้งงบประมาณ
พฤศจิกายน		• จัดส่งสินค้าตามที่สั่ง	• ดำเนินการผลิตและตรวจสอบ	• พัฒนาคอลเลคชั่น	• พัฒนาคอลเลคชั่น
ธันวาคม			• ดำเนินการผลิตและตรวจสอบ	• จำหน่าย (ทวีปอเมริกา)	• พัฒนาคอลเลคชั่น

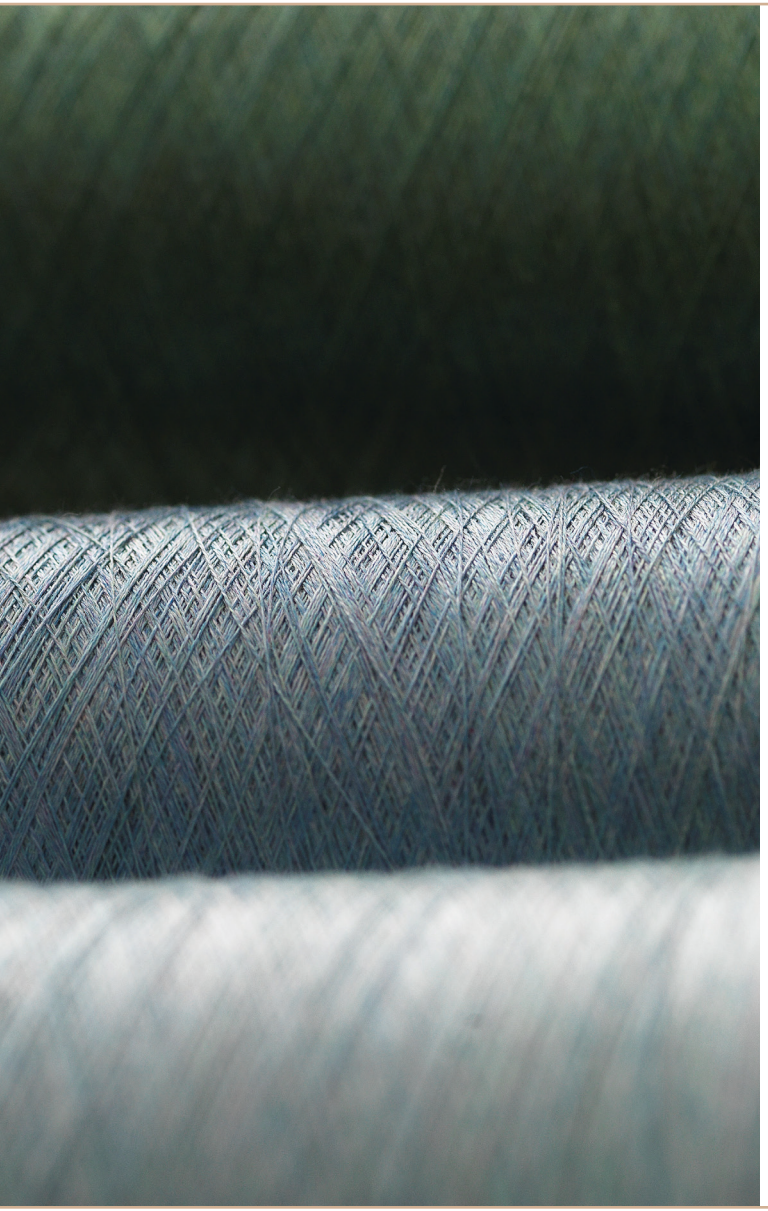

5.4 คุณสมบัติที่สำคัญของไหมไทย

ไหมมีคุณสมบัติที่ดีหลายประการด้วยกันดังนี้ เป็นเส้นใยที่ถือว่ามีความแข็งแรงสูงเมื่อเทียบกับความละเอียดของเส้นใย มีสภาพยืดหยุ่นและทนต่อการยับได้ดี สวมใส่สบาย เพราะเส้นใยดูดซับความชื้นได้ดี แห้งเร็ว ไม่จับฝุ่นง่าย สามารถย้อมหรือพิมพ์สีได้หลายชนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสีที่สดใสมากๆ สามารถทอเป็นผ้าที่มีโครงสร้างหลากหลาย ทั้งชนิดเบาบางและทิ้งตัวได้ดี ไปจนถึงผ้าที่มีโครงสร้างแน่น หนัก ความแข็งแรงทนทานสูง

5.4.1 คุณสมบัติทางกายภาพของผ้าไหม

ชนิดคุณสมบัติ	คุณสมบัติ
ความยาว	ใยไหมมีความยาว 400 – 1,400 เมตร
สี	ใยไหมมีสีเหลืองจนถึงขาว
ความเงามัน	ไหมมีความเงามันมากขึ้นเมื่อลอกกาวไหมซิริซิน (sericin) ออกแล้ว
ความแข็งแรง	มีความแข็งแรงสูง ผิวเรียบมัน สามารถที่จะออกแบบให้มีโครงสร้างที่เบาบางและคงทน มีค่าความทนแรงดึง ณ จุดขาดอยู่ที่ 3.5-5.0 gpd ในขณะที่แห้ง และจะมีความแข็งแรงลดลงประมาณ 15-25 % เมื่อเปียก
การคืนรอยยับและการยืดตัว	ใยไหมยืดหยุ่นดีและยืดตัวได้ปานกลาง เมื่อแห้งยืดได้ 10-25% เมื่อเปียกจะยืดออกได้ไม่เกิน 33-35% ถ้ายืดตัวเพียง 2% จะคืนตัวได้อย่างรวดเร็ว การคืนตัวปานกลางรอยยับค่อยๆ คืนตัวช้าๆ แต่คืนตัวได้ไม่หมดเหมือนขนสัตว์
น้ำหนัก	ความถ่วงจำเพาะของเส้นใยอยู่ระหว่าง 1.5 โครงสร้างเส้นใย ทำผ้าเนื้อบางและเบาได้ดี เนื้อผ้าเหนียวและทนทาน

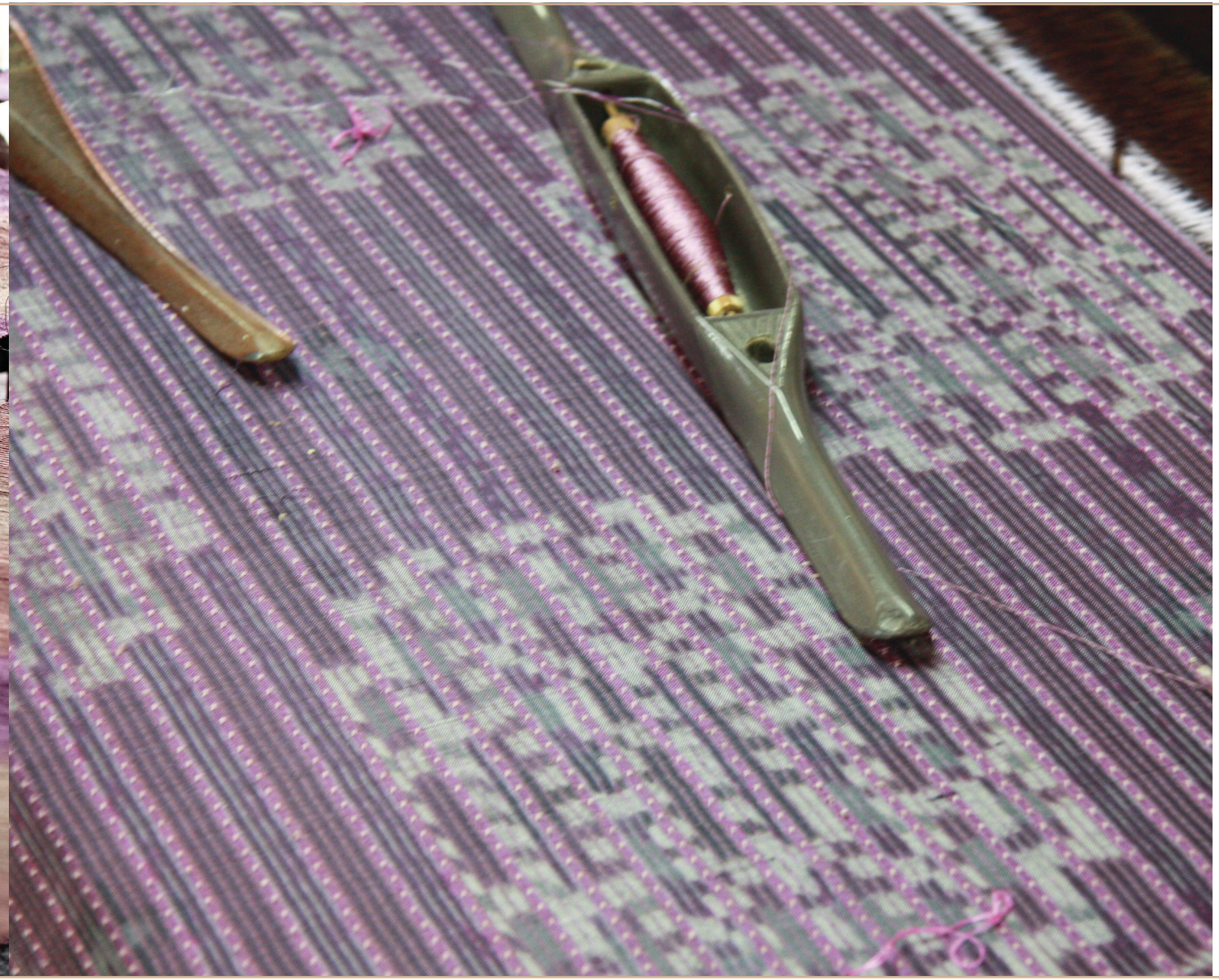

ชนิดสมบัติ	คุณสมบัติ
การดูดความชื้น	ใยไหมมีความชื้นรีเกน 11% ความชื้นรีเกนอิ่มตัว 25-35% ดูดความชื้นได้ดี ดูดสีย้อมและสารตกแต่ง และสารชนิดอื่นๆได้ดี เช่น เกลือของโลหะต่างๆ ดังนั้นการซักน้ำหรือการตกแต่งผ้าไหมด้วยน้ำที่ไม่สะอาด มีเกลือของโลหะผสมอยู่จะทำผ้าไหมขาดเร็ว
ความอยู่ตัว	ไม่ว่าจะซักน้ำหรือซักแห้ง ไม่ทำให้ผ้าไหมยืดหรือหด ผ้าแพรทอด้วยใยไหมแท้เมื่อซักน้ำจะหด แต่จะยืดเท่าขนาดเดิมเมื่อรีด
ความทนร้อน	ใยไหมทนความร้อนได้สูงถึง 135 °C แต่จะเหลืองไหม้สลายตัวที่ 177 °C

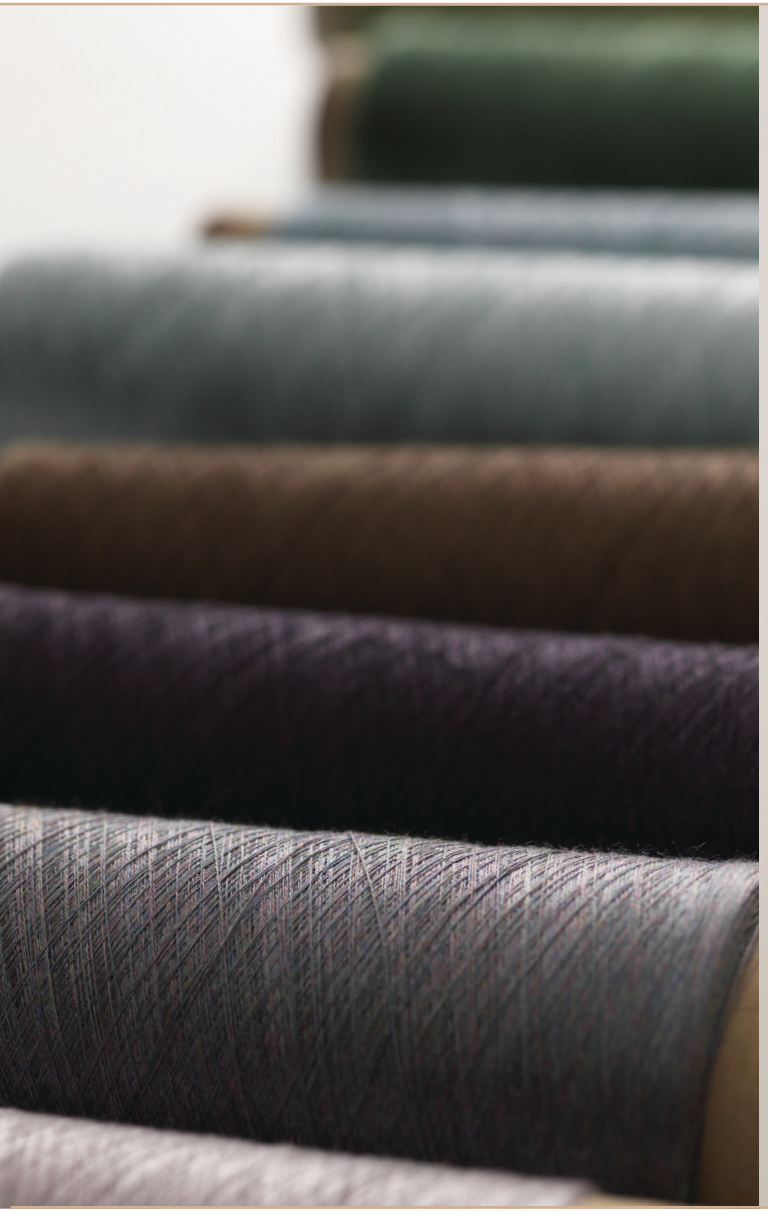

5.4.2 คุณสมบัติทางเคมีของผ้าไหม

ชนิดคุณสมบัติ	คุณสมบัติ
กรด	ไม่ถูกทำลายด้วยกรดทั่วไป แต่กรดที่มีความเข้มข้นสูงสามารถทำลายไหมได้เช่นกรดดินประสิว ทำให้ใยไหมเป็นสีเหลือง
ด่าง	ทนต่อด่างได้ดีกว่าขนสัตว์ แต่อาจถูกทำลายได้ด้วยด่างที่มีความเข้มข้นสูง เช่นโซดาไฟ (5%) และอุณหภูมิสูงพอ ด่างแก่มีผลทำให้ความมันเงาลดลง
เกลือคลอไรด์	ไหมถูกทำลายด้วยสารที่มีส่วนผสมของเกลือคลอไรด์ผสมอยู่ ได้แก่ เหงื่อ น้ำยาดับกลิ่น และน้ำเกลือทั่วไป
สารละลายอินทรีย์	ผลิตภัณฑ์ไหมส่วนใหญ่มักใช้การซักแห้งอยู่เสมอ ทั้งนี้เนื่องจากโครงสร้างของเส้นด้ายไหมหรือสีที่ใช้ย้อมซึ่งตัวไหมเองสามารถซักด้วยน้ำยาซักแห้งได้
สารซักฟอก	ไหมไม่ทนต่อสารซักฟอกบางชนิดคล้ายขนสัตว์ ถูกทำลายได้ด้วยสารซักฟอกประเภท ออกซิไดส์ เช่น พวกที่มีโซเดียมไฮโปคลอไรท์ ไฮโดรเจนเปอร์- ออกไซด์ 3% หรือโซเดียมเปอร์บอเรต ภายใต้ภาวะการซักปกติจะไม่เกิดผลเสียต่อไหม
แสง	ผ้าไหมอ่อนไหวต่อแสงแดด โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการถูกแสงแดดโดยตรงเป็นเวลานานๆ หลายครั้ง ผ้าไหมจะถูกทำลายรวดเร็วกว่าใยฝ้ายและใยขนสัตว์
รา	ไหมทนต่อเชื้อรา ราจะทำลายใยไหมในสภาวะที่รุนแรงเท่านั้น ปกติไหมไม่เกิดราได้ง่าย ยกเว้นถูกทิ้งไว้ในภาวะที่ค่อนข้างเปียกชื้นเป็นเวลานาน
แมลง	ไหมสะอาดไม่มีปัญหาของแมลงและรา ยกเว้นแต่ได้ผลจากสารตกแต่งสำเร็จ หรือสิ่งสกปรกที่ติดมา

THAI SILK

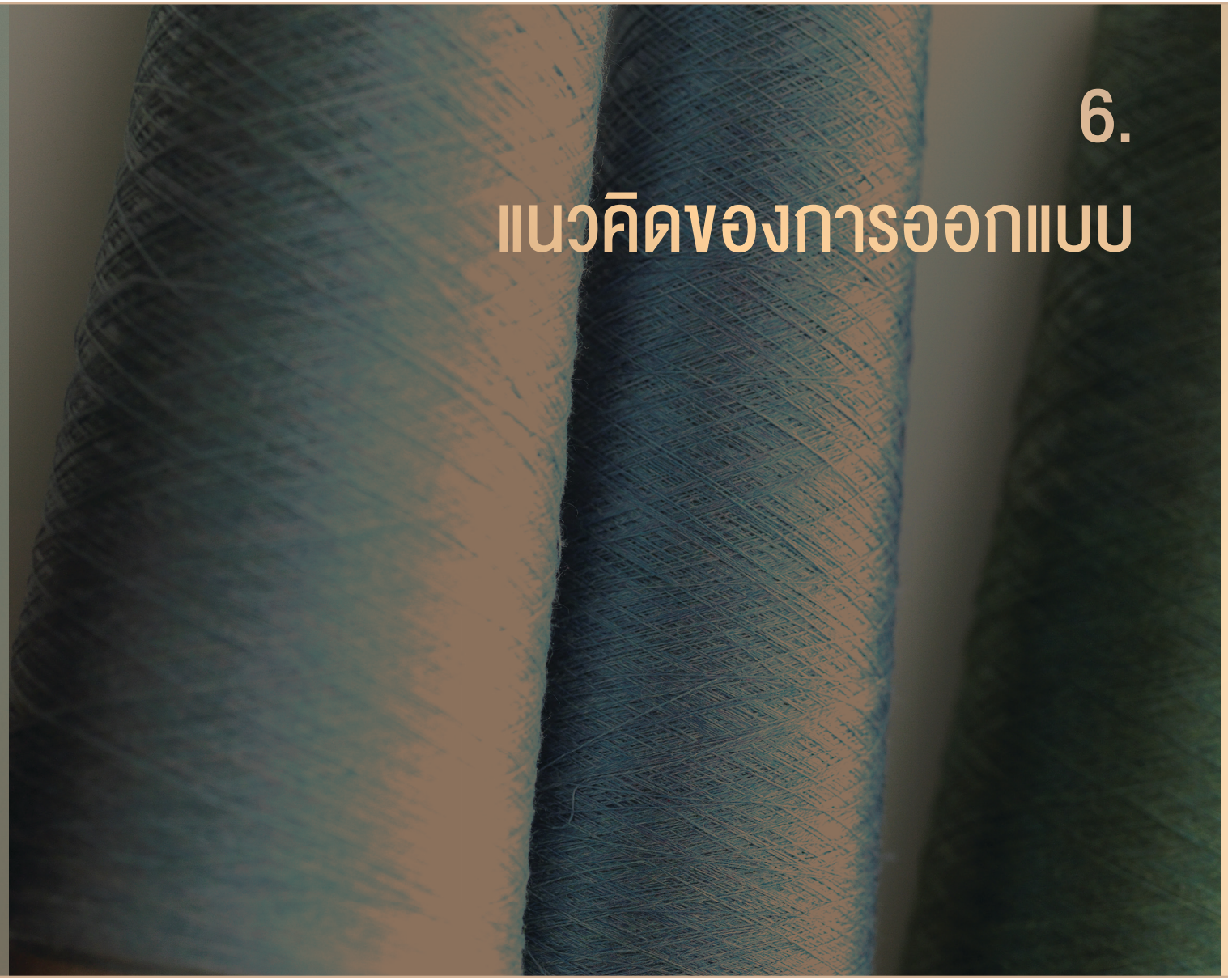

6.
แนวคิดของการออกแบบ

Thai Silk Trend 2015

"EXPANSIVE HARMONY"

อารมณ์ของฤดูกาล 2015
Season Concept and Overview

อิสรภาพทางความคิด Freedom
ความกลมกลืน Harmonious
ปรับสู่สมดุล Balances
ภาพจินตนาการ Imagination

การสื่อสารที่เข้าถึงคนทุกคนทั่วโลกเป็นทั้งแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่มีความกลมกลืน ตอบรับกับการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมอย่างเป็นมิตร เกิดวิวัฒนาการการใช้สีสันและลวดลายที่แฝงด้วยคุณค่าของมรดกวัฒนธรรม การที่คนรุ่นใหม่สามารถสืบค้นรากวัฒนธรรมย้อนหลัง แต่พร้อมกันนั้นก็ไม่ปิดกั้นความคิดสร้างสรรค์ที่นักออกแบบจะปรับให้มีคุณค่าเหมาะสมกับวิถีชีวิตสมัยใหม่

ทิศทางการออกแบบในฤดูกาลนี้จึงสะท้อนอิสรภาพทางความคิด และจากการสนทนาไร้พรมแดน การซึมซับจากหลายอารยธรรม ผสมผสานงานฝีมือกับเทคโนโลยี ที่สร้างลวดลายได้ไม่รู้จบ

THAI SILK

จากอิทธิพลของนวัตกรรมการสื่อสารและวิทยาการการบันทึกภาพ ทำให้มนุษย์เข้าถึงธรรมชาติและร่องรอยอารยธรรมง่ายขึ้น นักออกแบบจึงมีทรัพยากรทางความคิดที่เชื่อมโยงกับจินตนาการได้ไม่รู้จบ

องค์ประกอบศิลป์ในภาพรวม

Feel the Movement of Color **รู้สึกถึงสีที่เคลื่อนไหว**

Silk explores the expansive harmony of luminous and refined shades with the density of charred darks and the delicacy of suffused tonalities. Subtle yellow, celadon, cool green liquid blues and indigo mix with sharp couture red and vaporize into light lilac, poetic pink, delicate nude and cosmetic hues.

(อ้างอิงจากการประชุมสีนานาชาติของนักวิจัยเทรนด์จาก 13 ประเทศ และการปรับปรุงให้เหมาะสมกับไหมไทยโดย Elementi Moda S.r.l)

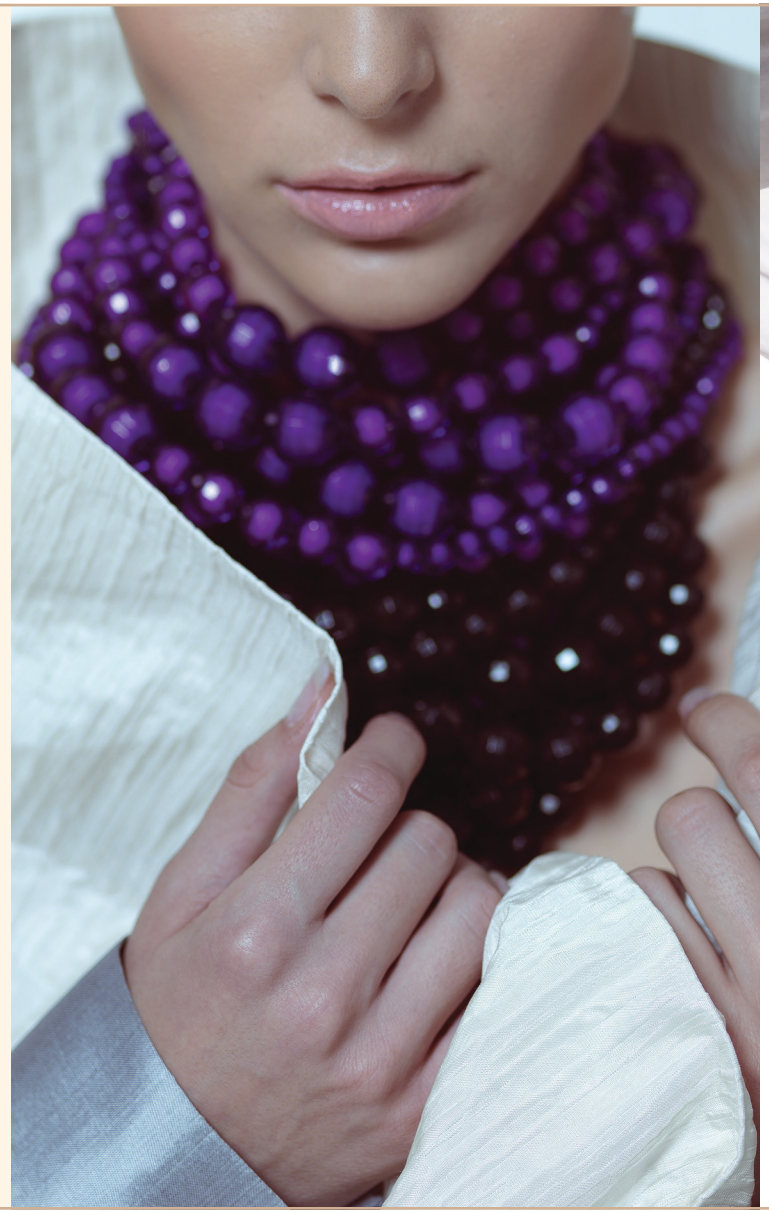

Textural tonalities that inspire luxury compact lacquered satins and vaporous voiles, shimmering organza, light-weight cloques, fluid jerseys.

Matt-sheen contrasts enhance microreliefs cinetic jacquards and informal prints. Yarns and fibres rock around tactile raised effects, creased reliefs, lacey transparencies, metallic reflections.

การออกแบบในสิ่งทอและแฟชั่นในช่วงปี ค.ศ.2015 สามารถจำแนกองค์ประกอบหลักที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบดังนี้

- Continuum : ผสมผสานแนวการออกแบบดั้งเดิมกับศิลปะสมัยใหม่อย่างกลมกลืน
- Expansive : การขยายลวดลายและเทคนิคออกเต็มพื้นที่อย่างต่อเนื่องกัน
- Altering Color with Tint, Tone and Shade : การปรับแต่งค่าสีด้วย ขาว เทา และดำ
- Analogous Harmony, and Analogous with Complimentary : การจัดกลุ่มสีที่ใกล้เคียงกัน อาจเน้นด้วยสีตรงข้ามในบางกรณี
- 3D : การใช้แสงและเงาในการสร้างสามมิติ
- Illusion : การใช้จุดและเส้นที่ลวงตา

Design Concepts แนวคิดการออกแบบ

การจัดกลุ่มแนวคิดเป็นการวิเคราะห์การออกแบบในภาพรวม และจำแนกตามมิติของการรับรู้อารยธรรมด้วยการเห็นผ่านประสบการณ์ หรือด้วยจินตนาการที่สร้างสรรค์

- Harmonious Traces: See Civilization Through Filtering Eyes

ร่องรอยอารยธรรม - เป็นมุมมองเรื่องราวจากอารยธรรมหลายยุคสมัย ผ่านร่มเงาและการกรองแสง ลดความจัดจ้านของสีสันลงจนเห็นโครงสร้างที่นุ่มนวลน่าสนใจ

- Vaporing Cloud: Dream Like Poetic Expressionism

ล่องลอย - ภาพฝันที่ฟุ้งเบาและเปราะบาง เปรียบกับการถ่ายทอดบทกวีบนรูปภาพที่ไร้ขอบเขต

- Hybrid-Nature : Exploring the Master Art in Nature

ธรรมชาติสร้างสรรค์ - เจาะลึกการเห็นโครงสร้างศิลปะอันน่าอัศจรรย์ที่สร้างสรรค์โดยธรรมชาติ ความงามถูกเปิดเผยด้วยการเห็นในมุมมองใหม่

- Freemix : Sensing the Magic of Art Creation Respect the Heritage Wisdom Descent In Playful Aspect

ผสานศิลป์ - สัมผัสศิลปะหลายยุคสมัยซึ่งถ่ายทอดวิถีชีวิตอันน่าจดจำ ได้ผสมผสานกับความคิดสร้างสรรค์อย่างสนุกสนาน โดยยังคงคุณค่าแห่งเรื่องราวไม่เสื่อมคลาย

6.1 แนวทางและองค์ประกอบการออกแบบปี 2015

แนวคิดที่ 1

Harmonious Traces: See Civilization Through Filtering Eyes

- civilization
- luminous shadow
- filtering
- harmonious

เป็นมุมมองเรื่องราวจากอารยธรรมหลายยุคสมัย ซ้อนทับด้วยร่มเงาและการกรองแสง ลดความจัดจ้านของสีสันลงจนเห็นโครงสร้างที่นุ่มนวล

อารมณ์สี

- dimmed
- charred dark shade
- opaque
- used

สีสันในแนวทางนี้เน้นการกระจายแสงอย่างนุ่มนวล ปรับไล่สีจากสีที่มีความอิ่มตัวภายใต้เงามืด เป็นสีทึบแสงบนวัสดุที่ได้รับการปรับแต่งด้วยฝีมือช่าง ทำให้สีดูสงบด้วยอุณหภูมิสีเย็น เน้นให้ดูลึกลับแต่เคลื่อนไหวขึ้นได้ด้วยสีศิลาดลและมีพลังจากสีครั่ง

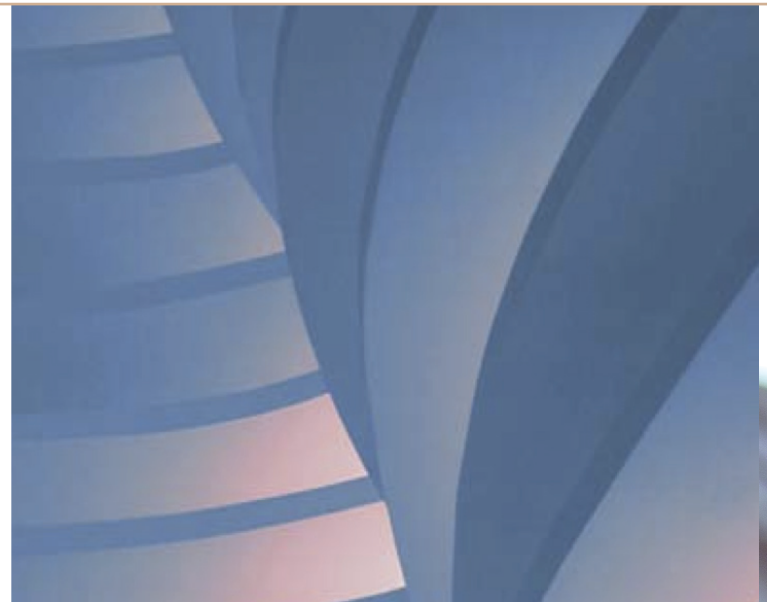

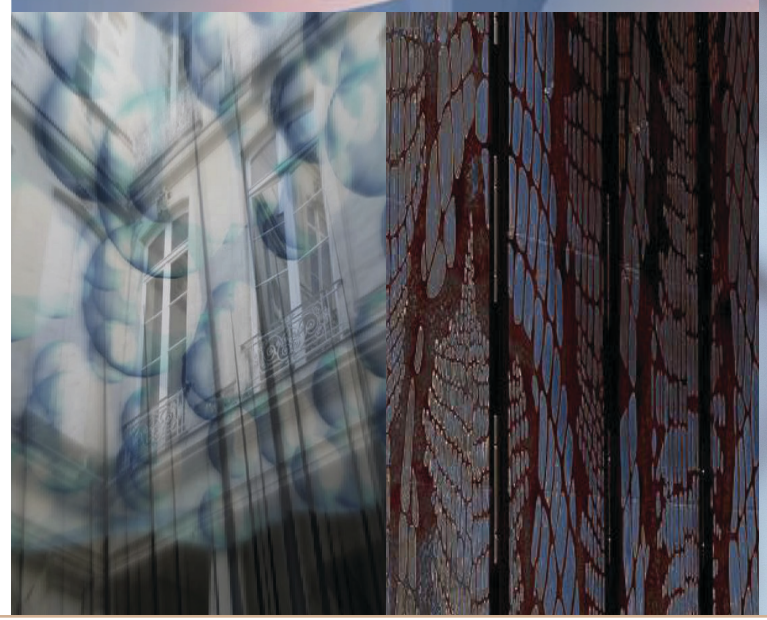

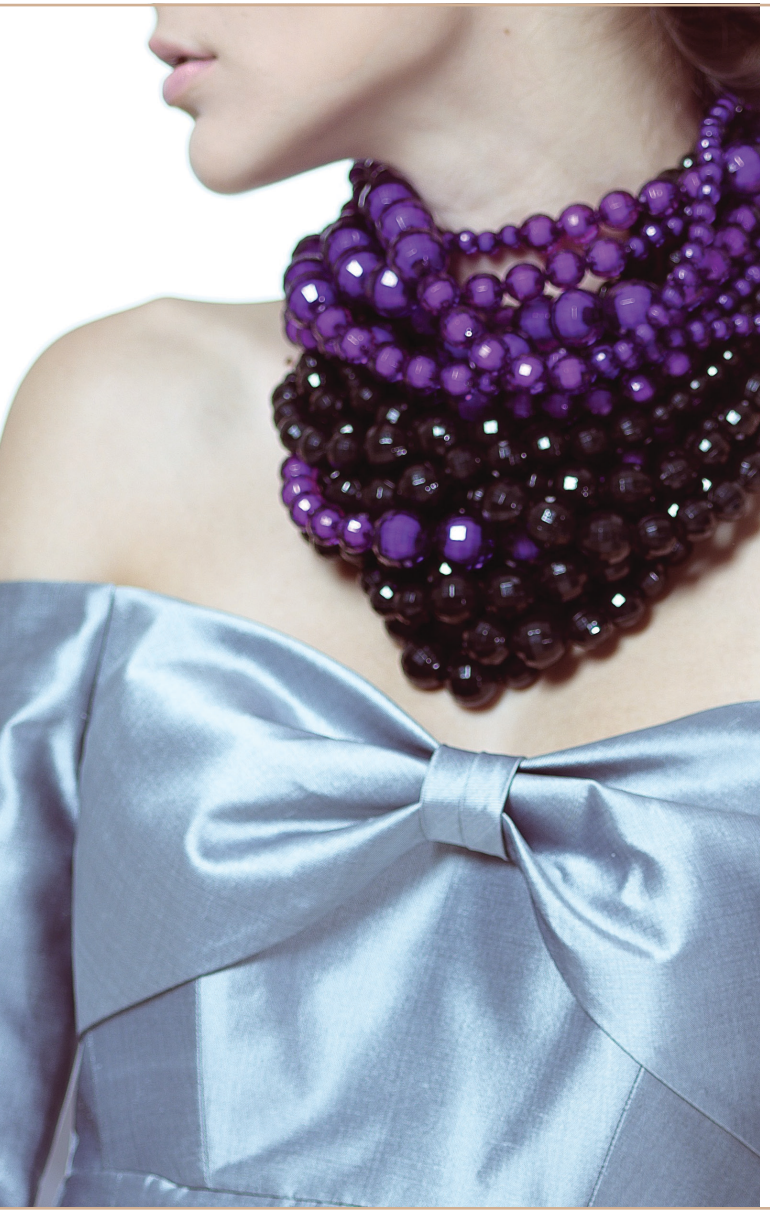

การจัดชุดสี

1. ชุดทางการ

การจัดชุดสีแบบไล่โทนฟ้าเทาและเน้นด้วยสีแดงเข้ม ลายเส้นและการหักมุมหรือเรขาคณิตพื้นฐานประกอบกับการไล่ความถี่แบบ optical-art ทำให้ดูเป็นทางการและมีความเคลื่อนไหว (ภาพที่ 6.1.1)

2. เสื้อแฟชั่นลำลอง

ดัดแปลงเส้นสายให้มีความพริ้วไหว แสดงถึงอารมณ์ที่ผ่อนคลายขึ้น โดยอาจปรับใช้สีเฉดชมพูเทามาเป็นตัวนำสำหรับเสื้อผ้าที่ดูอ่อนเยาว์ลง (ภาพที่ 6.1.2)

3 การตกแต่งภายในและของแต่งบ้าน

การสร้างความน่าสนใจอยู่ที่โครงสร้างของพื้นผิว ที่สร้างเงาที่เข้มในระดับต่างๆกัน ประกอบกับใช้สีโทนเย็นที่ต่อเนื่อง ขับด้วยพื้นสีอ่อน ทำให้พื้นที่ตกแต่งดูมีเอกภาพแต่มีความลึกหลายมิติ (ภาพที่ 6.1.3)

4. สินค้าแนวยีนส์แฟชั่นวัยรุ่น

ยีนส์หรือย้อมครามแนวเทาเขียวช่วยขับให้สีกรมท่ามีชีวิตชีวาขึ้น สีฟอกจนซีดเกือบขาวจะสะท้อนการใช้งานผ่านกาลเวลาลวดลายที่ไม่มีรูปแบบแน่นอน (ภาพที่ 6.1.4)

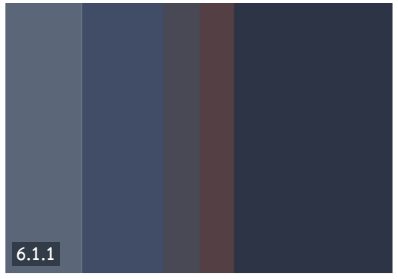

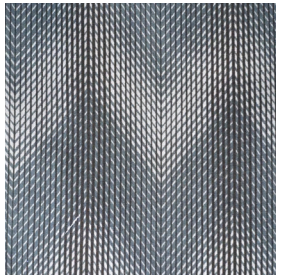

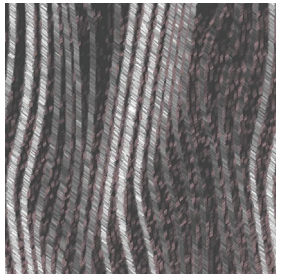

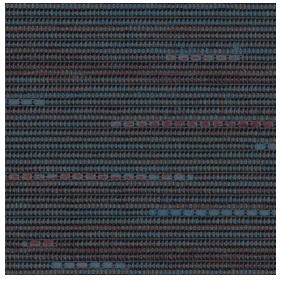

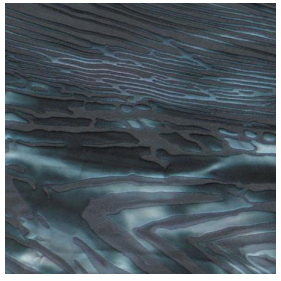

โครงสร้าง และลวดลาย

3D, geometry, op-art, textural tonalities, hand painted

แรงบันดาลใจในการออกแบบอาจมาจากเส้นโค้งสลับกันของสถาปัตยกรรมแบบไทยที่มีการเว้นจังหวะทำให้เกิดแสงเงาที่ทับซ้อนเป็น 3 มิติ ลายจักสานที่ดูเป็นพื้นเรียบแต่ซ่อนไว้ด้วยลวดลายเรขาคณิตที่ดูมีชีวิตขณะเคลื่อนที่ภายใต้มุมมองแสงต่างๆ ลายผ้าขาวม้าที่ใช้ด้ายเพียง 2-3 สี แต่ไล่เฉดแก่ไปอ่อนด้วยการสลับเส้นด้ายสีขาว หรือการทำผ้ามัดย้อมครามที่ดูลวดลายร่วมสมัย นักออกแบบอาจต่อยอดงานออกแบบโดยอ้างอิงศิลปวัฒนธรรมซึ่งมีเหลี่ยมมุมทับซ้อนกันก่อให้เกิดแสงเงาที่ซับซ้อนขึ้นไปอีก นักออกแบบอาจเชื่อมโยงกับรูปแบบสากลงานศิลป์ในยุค Roccoco ที่รุ่งเรืองและสะท้อนความรื่นรมย์ ไม่เจืออิทธิพลทางศาสนาใดๆ โดยเชื่อมการปรับใช้ศิลปะ Op-Art แบบสามมิติยุคใหม่

การออกแบบและเทคนิคการผลิต

ผ้ามีน้ำหนักเบา มีโครงสร้างสามมิติด้วยการทอลายที่มีความหนาไม่เท่ากัน คงตัวไม่พริ้วจนเกินไป ยืดหยุ่นได้สองทิศทาง

- Blurred checked with black or white overlaid gradation ทอลายขัดโดยยกสสับสีขาวหรือดำแบบไล่สี
- Moiré Slub Silk Noil ผ้าทอลายน้ำ ใช้เส้นเปลือกไหมควบกับไหมน้อย เพื่อให้เห็นปมไหม

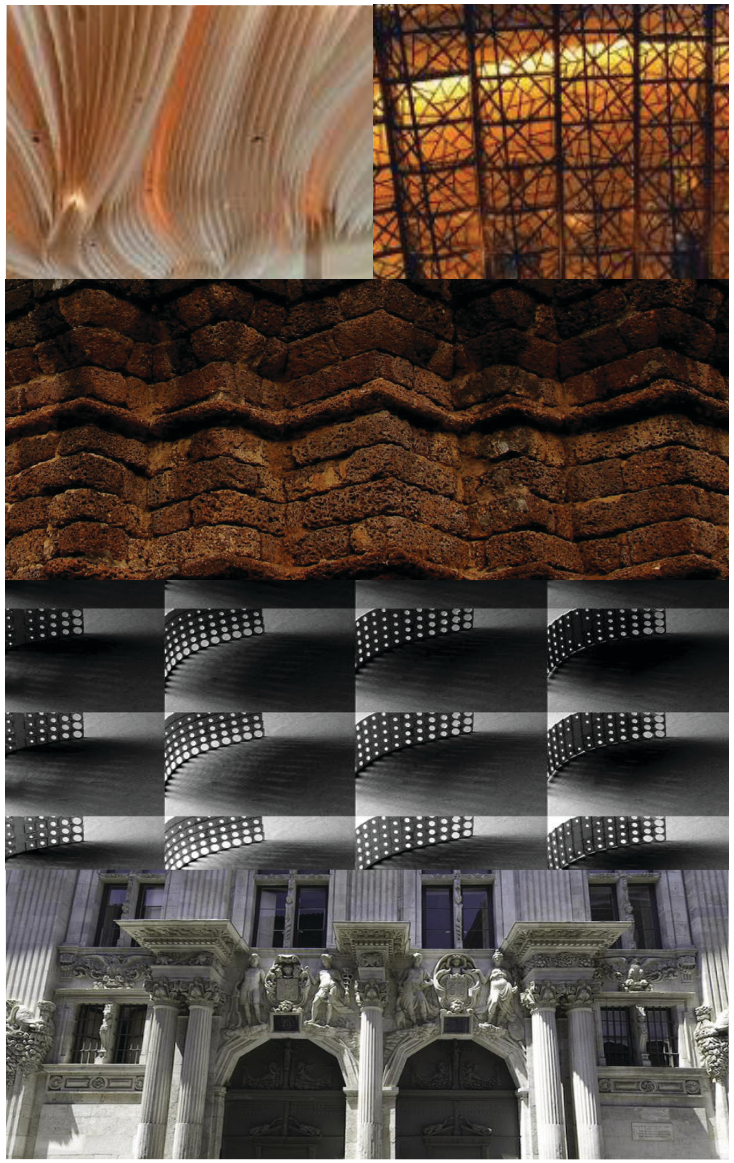

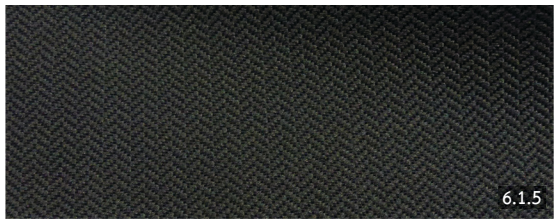

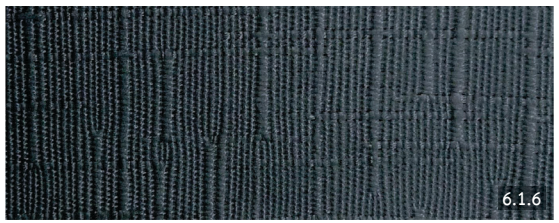

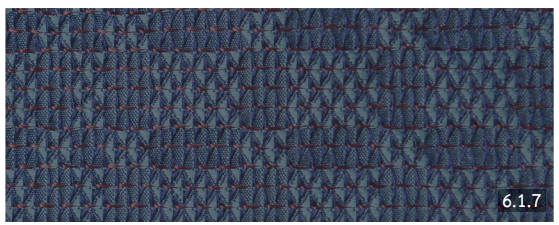

6.1.10

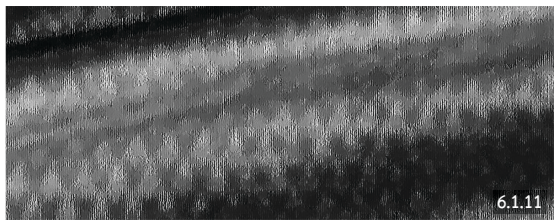
6.1.11

6.1.12

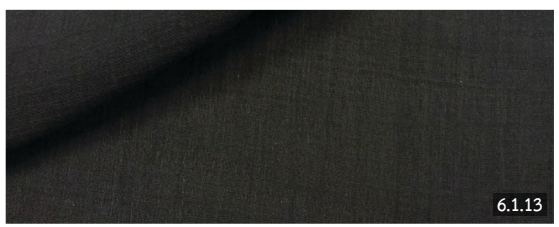
6.1.13

6.1.14

6.1.15

6.1.16

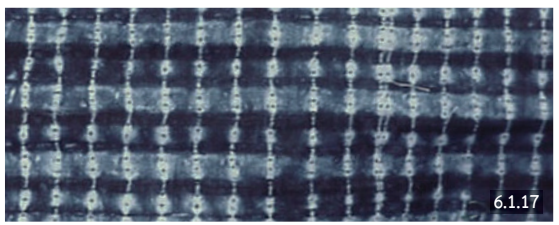
6.1.17

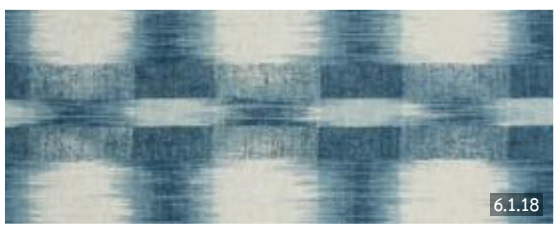
6.1.18

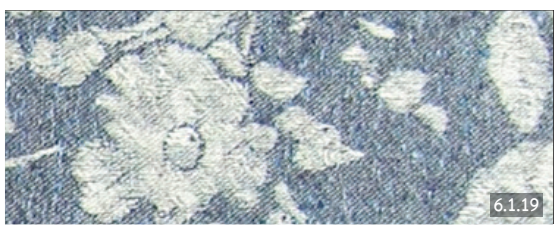
6.1.19

- Print Surah ผ้าไหมลายสองแบบสองด้านแทยงด้านขวา มีโครงสร้างที่ยืดหยุ่นได้สองทิศทาง ไหมที่ยกด้านบนจะให้ความเงางามและให้แสงเงา

- Ikat Chiné การพิมพ์ลายบนเส้นยืนคล้ายมัดหมี่ (IKAT) เพื่อให้เกิดสีที่นุ่มนวลขึ้น และเกิดแสงเงา จากการขัดของเส้นด้ายพุ่ง

- Analogous color with low ratio complimentary การทอหรือการพิมพ์ใช้สีใกล้เคียง โดยอาจใช้สีตรงข้ามที่ถูกลดความสดลง ทอลวดลายในสัดส่วนที่น้อยเพื่อสร้างความกลมกลืน

ภาพที่ 6.1.5 ผ้าไหมทอสลับลายก้างปลากับไหมปั่น สร้างมิติด้วยลายเส้นและการตัดกัน
ภาพที่ 6.1.6 ผ้าไหมเนื้อบางแน่น ทอยกสลับลายเส้นไหมนูนทั้งแนวตั้งและแนวนอน
ภาพที่ 6.1.7 ผ้าทอเนื้อละเอียดยกลาย เลียนแบบเทคนิคการจก สลับหรือควบด้วยด้ายสีตัดกัน
ภาพที่ 6.1.8 ไหมไทยลายลูกแก้วทอให้ยับยากด้วยเส้นด้ายปั่นเกลียวสูงทั้งเส้นยืนและเส้นพุ่ง
ภาพที่ 6.1.9 ไหมทอแจ๊กการ์ดบนเส้นยืนใยสังเคราะห์ ใช้มิติของลายสองและความหนาบาง
ภาพที่ 6.1.10 ผ้าไหมลายตาพิมพ์ทับด้วยลวดลายสีเดียวกับเส้นด้ายทอ
ภาพที่ 6.1.11 ผ้ายกดอกทอสีโทนอ่อนแก่ในตัว ใช้ไหมเส้นเล็กและทอไล่สีให้ขอบดูจางนุ่มนวล
ภาพที่ 6.1.12 ผ้ายกพุมเรียง ลายตาข่าย ปรับใช้เส้นด้ายขนาดเล็กพร้อมใช้สีที่ดูร่วมสมัย
ภาพที่ 6.1.13 ผ้าพื้นเนื้อบางเบา เส้นยืนใช้ฝ้ายเส้นเล็ก พุ่งด้วยไหมปั่นเกลียวสูง
ภาพที่ 6.1.14 ผ้าไหมแก้วทอลายเรขาคณิตใส่ความเข้มอ่อน
ภาพที่ 6.0.15 มัดหมี่ครามด้ายฝ้ายเส้นยืนทอด้วยไหมเกลียวสูงสลับเป็นลวดลาย
ภาพที่ 6.1.16 ผ้าทอสองชั้น ด้านบนเป็นไหม ด้านล่างเป็นผ้าฝ้าย ย้อมครามให้ติดไม่เท่ากัน
ภาพที่ 6.1.17 ผ้าทอลายตายกดอก ใช้ฝ้ายสลับไหมแล้วย้อมครามเฉพาะเส้นไหม
ภาพที่ 6.1.18 มัดหมี่ครามยืนด้วยฝ้ายและพุ่งสลับด้วยด้ายฝ้ายย้อมครามกับไหมเหลืองเกลียวสูง
ภาพที่ 6.1.19 ผ้าทอแจ๊คการ์ดยกดอกเส้นไหมเงา ย้อมพื้นฝ้าย เหมาะสำหรับการตกแต่งบ้าน

แนวคิดที่ 2

Vapouring Cloud

- fantasize
- daydream
- poetic expressionism
- lenticular sky

ภาพฝันที่ฟุ้งเบาและเปราะบาง เปรียบกับการถ่ายทอดบทกวีบนรูปภาพที่ไร้ขอบเขต แนวการออกแบบได้รับแรงบันดาลใจจากการมองเห็นแสงสี ณ ขอบฟ้าใกล้ขั้วโลกเหนือ ซึ่งมีแสงหักเหกับกลุ่มเมฆและแนวเส้นขอบฟ้า ทำให้เราได้สัมผัสกับปรากฏการณ์ธรรมชาติแบบใหม่ๆ หรือ lenticular sky ซึ่งสะท้อนให้เห็นภาพลวงและแสงสีในคลื่นแสงที่แตกต่างออกไปคล้ายกับการมองผ่านแก้วหรือคริสตัล หรือเหมือนผสมผงแป้งหลากสีที่กระจายผสมผสานกันในอากาศและจางหายไปอย่างรวดเร็วตามสายลม ศิลปะแนว expressionism เป็นหนึ่งในแนวทางการถ่ายทอดภาพฝันแบบนี้ การนำมาออกแบบบนไหมไทยซึ่งมีการหักเหแสงสูงจะทำให้มีความงดงามเป็นงานศิลปะบนผืนผ้าได้อย่างดี

อารมณ์สี

- relief
- nuances
- crystalline
- vaporize

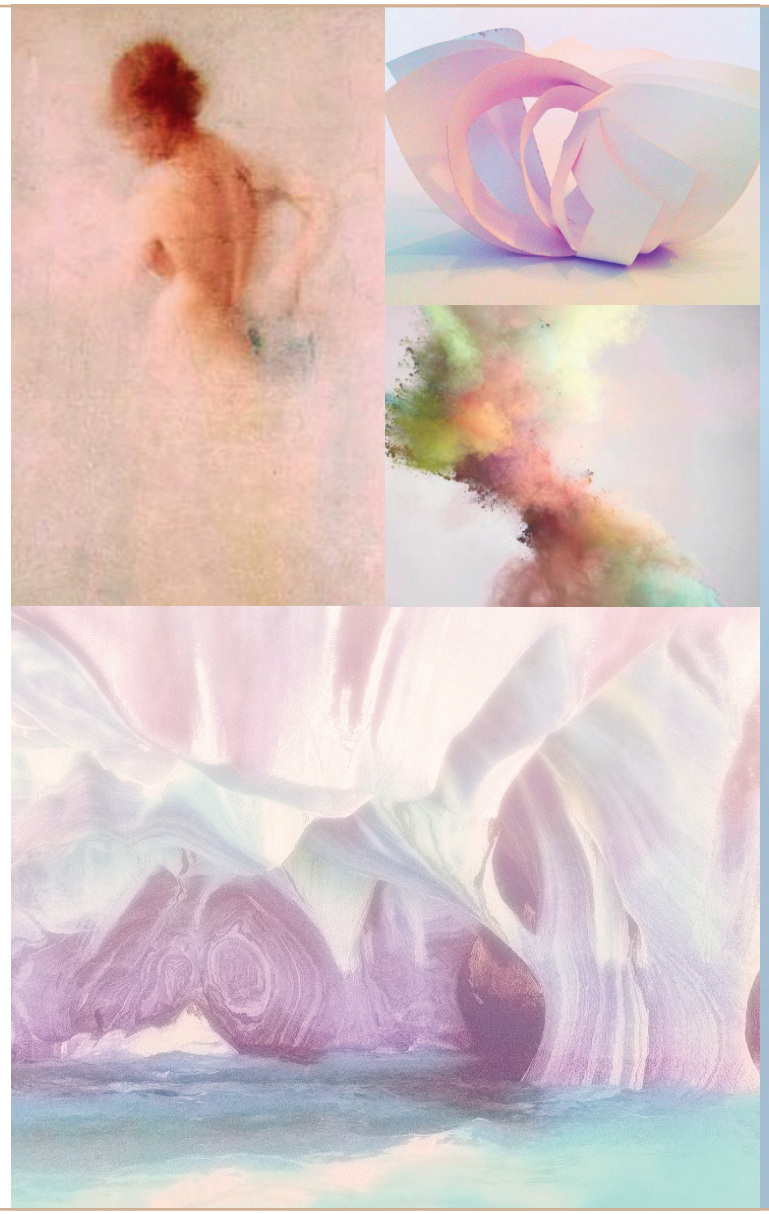

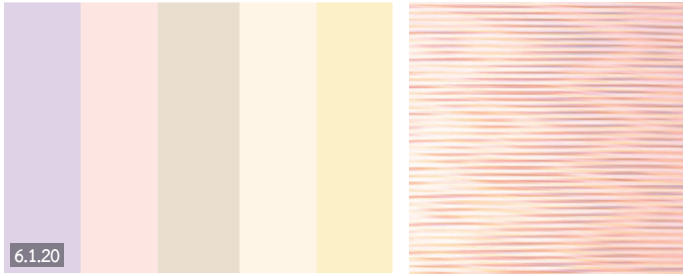

เน้นการใช้กลุ่มสีพาสเทลที่เย็นเกือบโปร่งใส เน้นด้วยเฉดสีชมพู อมส้ม เทคนิคการไล่สีโดยเปลี่ยนเฉดและเพิ่มค่าสีขาวมากขึ้นเรื่อยๆ เป็นวิธีที่สร้างการออกแบบที่ให้ความรู้สึกผ่อนคลาย ในหลายกรณีนักออกแบบจะใช้วิธีลดความหนาของเนื้อผ้าลงจนโปร่งใส ควบคู่กับการไล่ค่าสีอุ่นไปสีเย็น หรือสลับกัน ซึ่งนอกจากจะสร้างรูปแบบที่เคลื่อนไหว และยังทำให้เกิดสามมิติ

การจัดชุดสี

1. ชุดสุภาพ

สีที่จางจนเกือบขาวบนลวดลายแบบมัดหมี่ (ภาพที่ 6.1.20)

2. สินค้าแฟชั่น

สีที่มีเนื้อสดใสขึ้นโดยออกแบบลายที่จางเข้าหากัน (ภาพที่ 6.1.21)

โครงสร้าง และลวดลาย

compact lacquered satins, vaporous voiles, shimmering organza, lacey transparency, lightweight cloques, fluid jerseys

ลวดลายจากภาพเขียนสีน้ำ สีพาสเทลแบบ Abstract Expressionism ประกอบกับโครงสร้างผ้าที่กรอบคล้ายกระดาษแก้ว ลวดลายที่กระจายทั้งผืนแบบไม่สม่ำเสมอ ลายผ้าที่เลียนแบบการหักเหของแสงและการใช้ผ้าซ้อนกันหลายชั้นจะให้มิติตามแนวทางนี้ได้ดี การออกแบบแนวนี้จะเป็นการผสมผสานระหว่างคอมพิวเตอร์กราฟฟิคกับลวดลายแบบมัดหมี่ที่ลงตัว

การออกแบบและเทคนิคการผลิต

ผ้าเนื้อละเอียดทอแบบซาตินจะโชว์ไหมเงาด้านบนผ้าและยังให้มิติเมื่อเคลื่อนไหว ผ้าถักหรือทอโปร่งแสงและเหลือบมันเหมาะกับการใช้งานเสื้อผ้าสตรี ผ้าทอกัดลายแบบลูกไม้ที่ลวดลายดูเบลอ ผ้ายกดอกที่เบามากและใช้สีดอกฟุ้งออกจากสีพื้น ผ้าพิมพ์ลายที่พัฒนาจากลายพื้นเมืองแต่ปรับขนาดให้ใหญ่และดูไม่ชัดเจน

- Natural Wrinkle Free การทอผ้าไหมย้อม แบบ yarn-dyed ด้วยเทคนิคการตีเกลียวสูงทั้งเส้นยืนและพุ่งจะช่วยให้ผ้าไม่ยับและสามารถคืนตัวได้รวดเร็ว

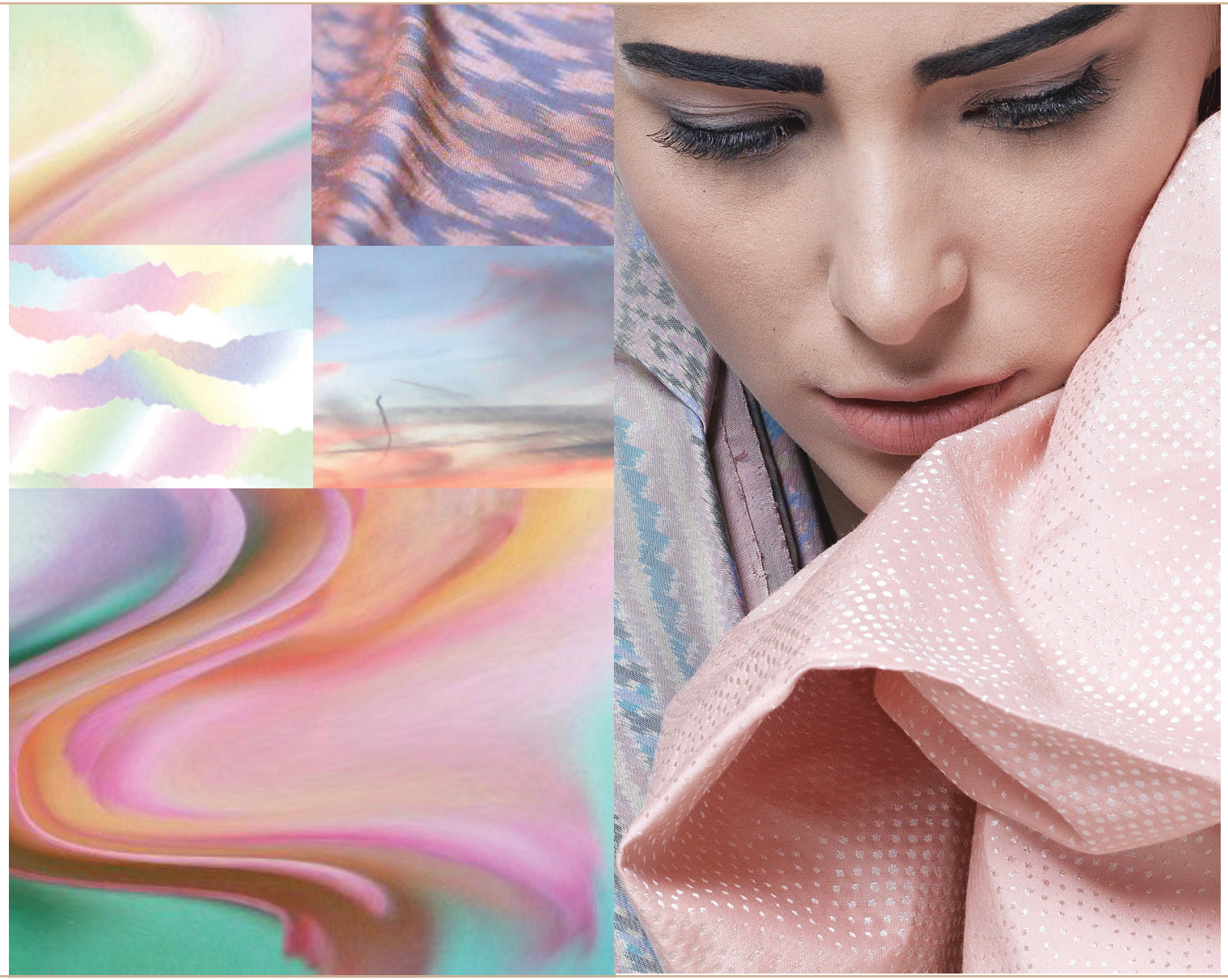

6.1.22

6.1.23

6.1.24

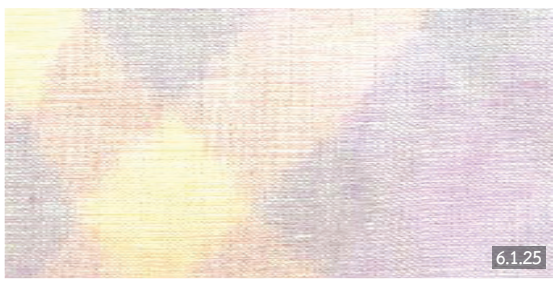
6.1.25

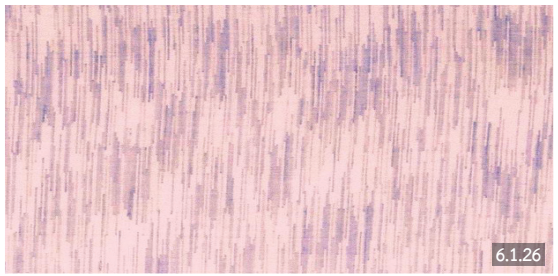
6.1.26

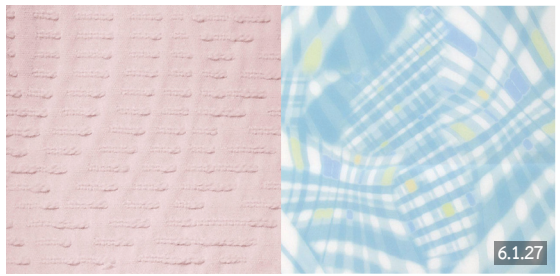
6.1.27

6.1.28

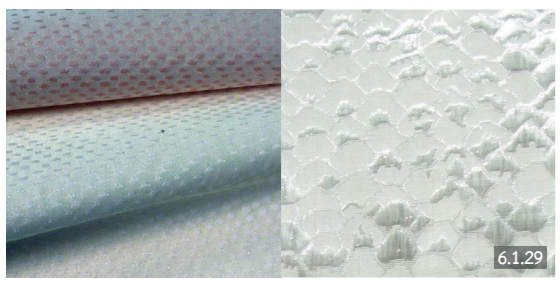
6.1.29

- Faded Thru Color การทอเลียนแบบลายน้ำไหลด้วยเครื่องทอดอบบี้ ใส่สีอ่อนทั้งผืนจะได้ผ้าที่บางแต่เหลือบด้วยลวดลาย
- Fluid ผ้าถักแบบ warp knitted ที่เหนียวแต่บาง
- ประยุกต์ลายมัดหมี่ พิมพ์สีพาสเทลทับบนผ้าไหมเนื้อละเอียด
- Reflexion การทอลายซิ่นช่วงตัวซิ่นด้วยด้ายสีเดียวสลับขนาดจากการปั่นเส้นไหมกับไนลอนโปร่งแสงที่มีภาคหน้าตัดสามเหลี่ยม
- การใช้ด้ายเกลียวสูงขนาดเล็กทอสลับ เกลียวซ้ายและขวา
- Devore ผ้าโปร่งไหมเส้นเล็กทอบนเส้นยืนโพลีเอสเตอร์ขนาดเท่ากันกัดลายเส้นไหมให้โชว์พื้นผิวเงาสลับด้านหรือกัดลาย
- การทอผ้าสองชั้นที่ชั้นบนมีความบางจนเห็นสีชั้นล่าง

ภาพที่ 6.1.22 ผ้าไหมสาวมือทอสลับลายก้างปลากับไหมปั่น

ภาพที่ 6.1.23 ผ้าไหมเนื้อบางแน่น ทอยกสลับลายเส้นไหมนูนทั้งแนวตั้งและแนวนอน

ภาพที่ 6.1.24 ผ้าทอเนื้อละเอียดยกแบบเทคนิคการจก สลับหรือควบด้วยด้ายสีตัดกัน

ภาพที่ 6.1.25 ไหมไทยลายลูกแก้วทอให้ยับยากด้วยเส้นด้ายปั่นเกลียวสูงทั้งเส้นยืนและเส้นพุ่ง

ภาพที่ 6.1.26 ไหมแจ็กการ์ดแบบบางยืนใยสังเคราะห์ ใช้มิติของลายสองและความหนาบาง

ภาพที่ 6.1.27 ผ้าไหมลายตาพิมพ์ทับด้วยลวดลายสีเดียวกับเส้นด้ายทอ

ภาพที่ 6.1.28 ผ้ายกดอกทอสีโทนอ่อนแกในตัวใช้ไหมเส้นเล็กและทอไส่สีให้ขอบดูจางนุ่มนวล

ภาพที่ 6.1.29 ผ้ายกพุมเรียง ลายตาข่าย ปรับใช้เส้นด้ายขนาดเล็ก

แนวคิดที่ 3

Hybrid-Nature : Exploring the Master Art in Nature

- miracle nature
- tactile
- luxury

ธรรมชาติสร้างสรรค์ - เป็นแนวคิดการเห็นโครงสร้างศิลปะอันน่าอัศจรรย์ที่สร้างสรรค์โดยธรรมชาติอย่างเจาะลึก ความงามถูกเปิดเผยด้วยการเห็นในมุมมองใหม่ ด้วยวิทยาการที่มนุษย์สามารถเห็นพื้นผิวสิ่งที่เล็กมากและไม่เคยมองเห็นด้วยตาเปล่า นักออกแบบสามารถใช้แรงบันดาลใจจากศิลปะธรรมชาติ เป็นแหล่งแนวคิดที่มีชีวิตและยังเติบโตอยู่เสมอ งานออกแบบสามารถเชื่อมกระแสการเติบโตของชุมชนเมืองให้อยู่ใกล้ธรรมชาติมากขึ้นกว่าที่เคย

อารมณ์สี

- luster
- amazing green
- synthesia
- artifice

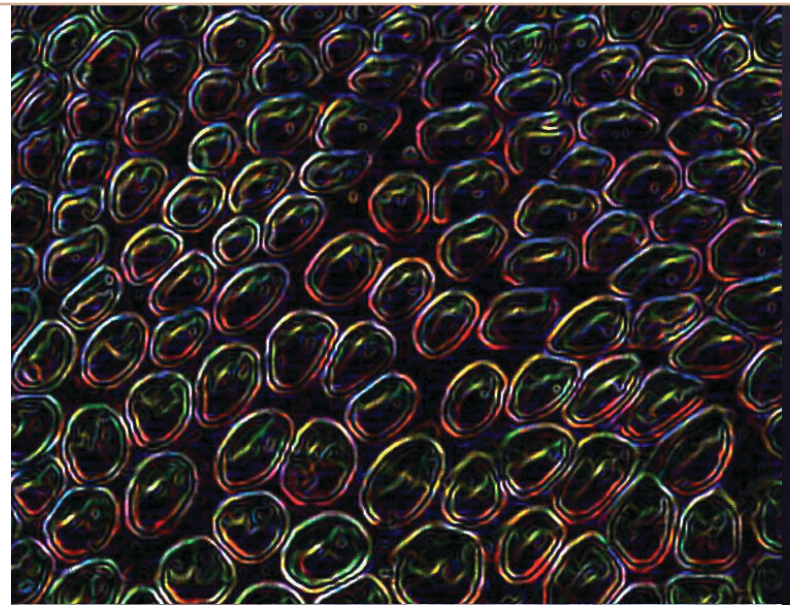

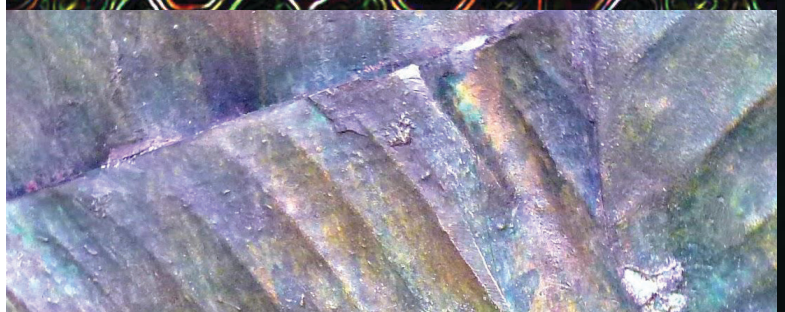

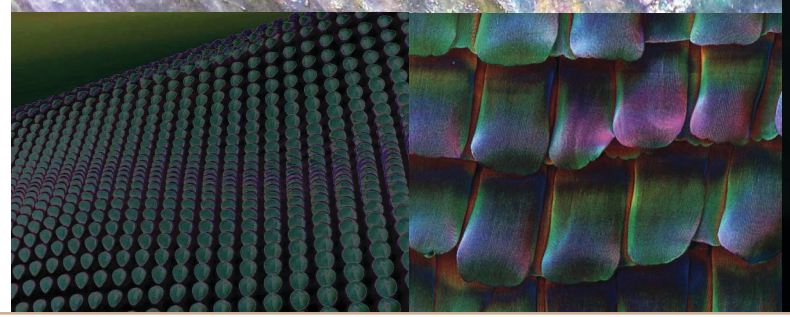

สีสันที่อยู่เหนือแนวทฤษฎีสีสำหรับนักออกแบบโดยทั่วไป ธรรมชาติสามารถนำสีที่ขัดแย้งและดูจะไม่เข้ากัน ให้กลมกลืนงดงามโดยการปรับพื้นผิวที่สร้างอารมณ์หรูหราได้ยิ่งกว่าวัสดุสังเคราะห์ใดๆ สีเขียวที่เข้มและสดเมื่อขับด้วยสีทองและชมพูเข้มให้อารมณ์ที่ลวงตาและทำให้ค้นหาสีที่ซ่อนอยู่เช่นเดียวกับปีกแมลงทับ เมื่อขับด้วยสีทองซึ่งอยู่ในพืชตามธรรมชาติจึงให้อารมณ์หรูหรา เหมาะแก่การใช้ในเสื้อผ้าหรือเครื่องประกอบการแต่งกาย

ลักษณะการใช้สีแบบผ้าไหมไทยพื้นเมืองซึ่งใช้สีตัดกันเพื่อให้เกิดการเหลือบแสง สามารถนำมาปรับให้เข้ากับเทรนด์ร่วมสมัยในแนวนี้ได้อย่างกลมกลืน โดยปรับความจัดจ้านของสีให้ลดลงบ้าง

การจัดชุดสี

1. ชุดทางการ สีเขียวที่เข้มและสดเมื่อขับด้วยสีทอง (ภาพที่ 6.1.30)

2 เสื้อแฟชั่น การใช้สีตรงข้ามซึ่งสว่างกว่ามาตัดให้เกิดแสงเงาเหมือน ปีกแมลง ช่วยให้นักออกแบบแสดงความกระฉับกระเฉง (ภาพที่ 6.1.31)

3. เสื้อผ้าลำลอง ใช้ผ้าสีพื้นเน้นลวดลายจากการทอเส้นนูนที่ไม่สม่ำเสมอ จัดชุดในสีโทนเย็น (ภาพที่ 6.1.32 และ 6.1.33)

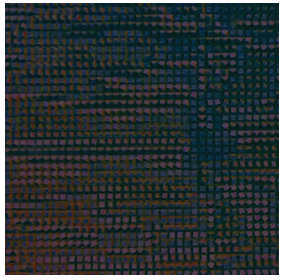

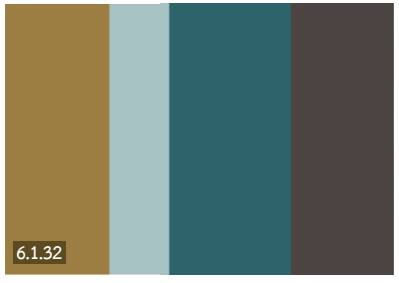

โครงสร้างและลวดลาย

luxury compact lacquered satins, matt-sheen contrasts, micro-reliefs cinetic jacquards, tactile raised effects, metallic reflections, high-raised cloque.

ด้วยอารมณ์ที่หรูหราจากแรงบันดาลใจนี้ ทำให้นักออกแบบมีทางเลือกในการใช้โครงสร้างผ้าแบบตะวันตกและตะวันออก โดยเน้นการปรับโครงสร้างให้เส้นไหมเปิดเผยความเงางามจากการยกไหมให้เหลี่ยมมุม การทอซาตินเนื้อแน่นพิมพ์ทับด้วยแลคเกอร์ใสเพื่อเกิดมิติของลวดลาย ลายทอให้เกิดการสลับเหลือบเงากับเนื้อด้านจะเน้นความเป็นสามมิติโดยไม่ต้องยกลายให้มีความหนาเกินไป การทอแบบแจ๊คการ์ดทำให้ได้ลายลวงตาที่มีความกว้างเต็มผืนผ้า หากใช้ในงานที่เป็นทางการมาก อาจใช้ด้ายเงาที่ให้ลักษณะเหมือนโลหะแซมและซ่อนไว้บ้างได้ ลายผ้าควรกระจายบนตัวเสื้ออย่างลื่นไหล

การออกแบบและเทคนิคการผลิต

โครงสร้างผ้าควรมีความแน่นแต่ไม่หนา โครงสร้างคำนึงถึงการคงรูปทรง เหมาะกับการปรับผ้าพื้นเมือง ให้มีคุณภาพสูงด้วยเส้นด้ายขนาดเล็ก ควบเกลียวสูง โดยไม่เพิ่มชั้นผ้าซับใน

- 3D Illusion การทอลายผ้าขิดด้วยไหมขนาดเล็กมากเพื่อให้เกิดลวดลายที่ลวงตา

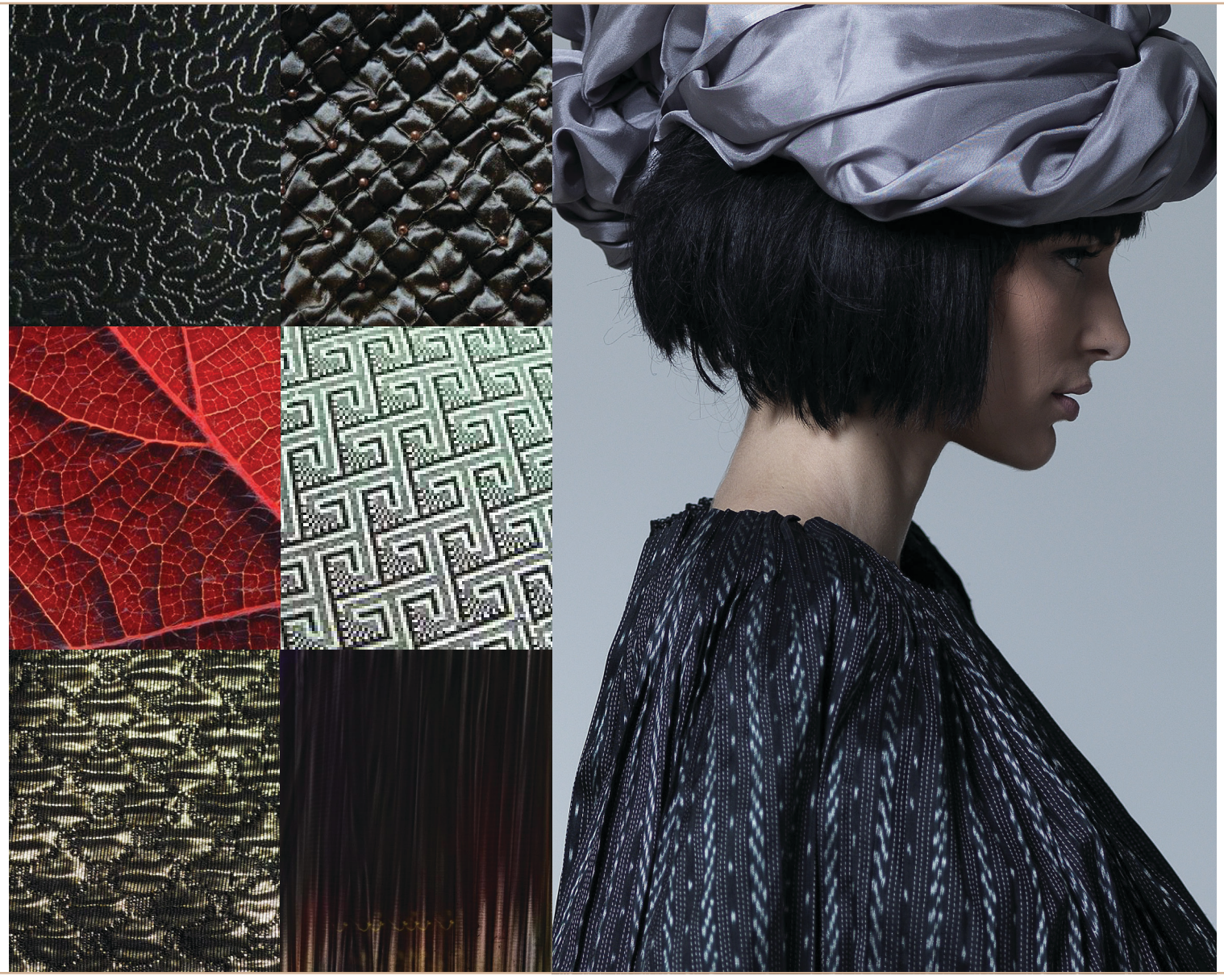

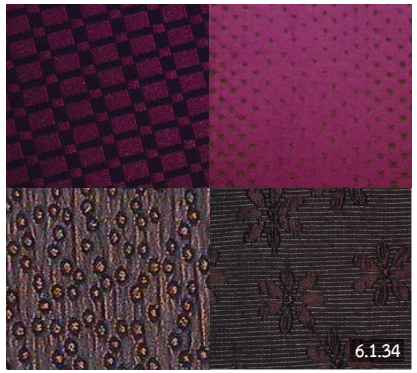

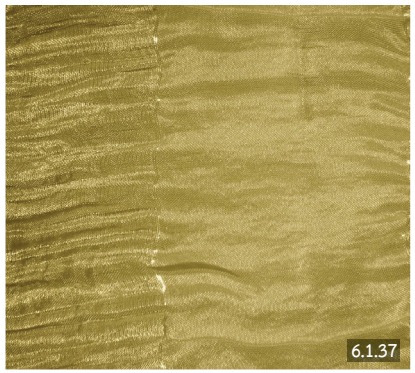

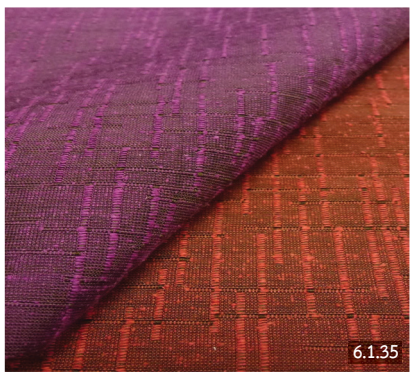

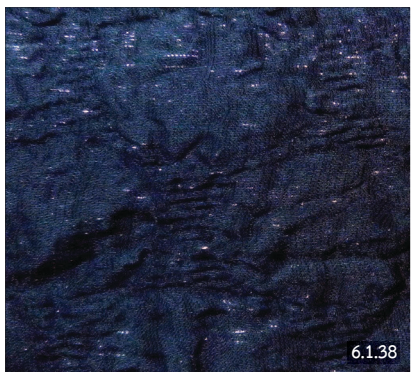

- Blister การทอผ้าสองชั้นให้มีลวดลายด้านหน้าและย่นเล็กน้อยด้านหลัง ช่วยให้ผ้ามีความหนาและยืดหยุ่น
- Crêpe Georgette การทอไหมลายขัด ใช้ด้ายเกลียวสูงสลับเกลียวซ้ายขวา ทำให้ผ้าย่นเป็นผิวทราย หนานุ่มและเบา
- Metallic การตีเกลียวเส้นด้ายเงินหรือทองกับเส้นไหมก่อนการนำไปทอลายยกเพื่อให้ความเงาแบบโลหะซ่อนอยู่ในโครงสร้าง
- เคลือบผ้าด้วย Polyurethane ซึ่งให้ความคงทน เหลือบเงา และยืดหยุ่นเหมาะแก่การใช้ผลิตเครื่องประกอบการแต่งกาย
- Cinetic Jacquard การทอแจ็กการ์ดยกลวดลายให้มีสองชั้นด้วยไหมเส้นเดี่ยว

ภาพที่ 6.1.34 ผ้าไหมทอยกลายสองหน้า ใช้จุด เส้น หรือลายให้มีลักษณะลวงตา

ภาพที่ 6.1.35 ผ้ายกลายเลียนแบบลายของเปลือกไหมทั้งแนวตั้งและแนวนอน

ภาพที่ 6.1.36 ผ้าทอลายขัด พุ่งด้วยไหมเส้นเล็กเกลียวสูงผสมโลหะ มีลักษณะโปร่งแสงและคงตัว

ภาพที่ 6.1.37 ผ้าไหมแก้วทอย่นสลับเรียบ โชว์ความเงางามทั้งสองด้าน

ภาพที่ 6.1.38 ผ้าทอสองชั้นลายยับย่นแทรกด้วยไหมเงาที่ทำจากโลหะหรือไนล่อน

ภาพที่ 6.1.39 ผ้าย่นพุ่งด้วยด้ายเกลียวสูงสลับเกลียวซ้ายเกลียวขวา เนื้อฟูและยืดได้

ภาพที่ 6.1.40 ผ้าทอลายรังผึ้งขนาดเล็ก น้ำหนักเบาและหนา เกิดจากการหดตัวของด้ายเกลียวสูง

ภาพที่ 6.1.41 ผ้าทอดอบบี้เลียนแบบลายใจประสาน พิมพ์เส้นยืนให้เป็นลายริ้วตามขวาง

ภาพที่ 6.1.42 ผ้าไหมเนื้อบางทอด้วยด้ายเกลียวปานกลางทั้งเส้นยืนและพุ่ง ที่ยังคงความเงางาม

แนวคิดที่ 4

Freemix : ผสานศิลป์

re-invent, digital romanticism, joyful play, creative self-artist. Sensing the magic of art creation. Respect the heritage wisdom descent in playful aspect.

สัมผัสศิลปะหลายยุคสมัยซึ่งถ่ายทอดวิถีชีวิตอันน่าจดจำ ได้ผสมผสานกับความคิดสร้างสรรค์อย่างสนุกสนาน โดยยังคงคุณค่าแห่งเรื่องราวไม่เสื่อมคลาย งานศิลป์ทุกยุคสมัยทำหน้าที่สร้างความสุนทรีย์และความเบิกบาน อาจแตกต่างกันบ้างด้วยอิทธิพลของค่านิยมในแต่ละสมัย ไม่ยากเกินไปที่จะนำมาเชื่อมโยงและผสานให้กลมกลืนสำหรับปัจจุบันซึ่งมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ออกแบบให้เข้ากันได้กับหลายกลุ่มลูกค้า

อารมณ์สี

PANTONE 19-0910 TPX	PANTONE 15-0636 TPX	PANTONE 18-4432 TPX	PANTONE 18-4834 TPX	PANTONE 18-3339 TPX	PANTONE 19-4014 TPX

- vibrant
- free mix with no crash
- tasty bright
- pigment effect

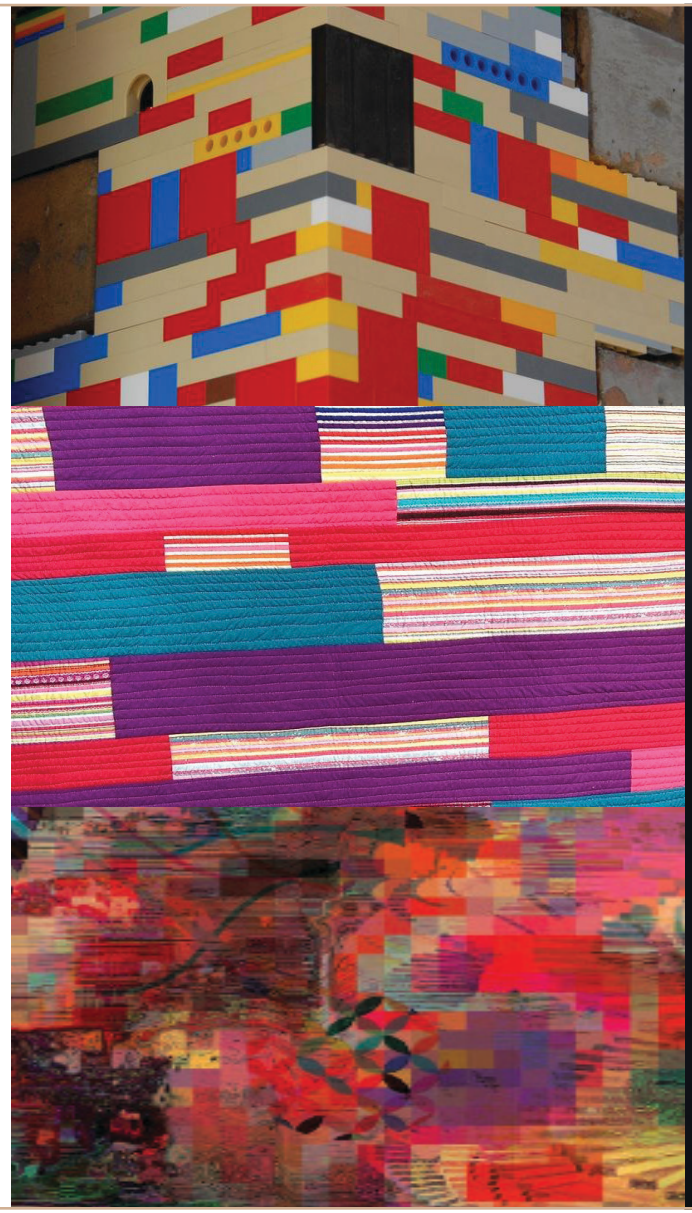

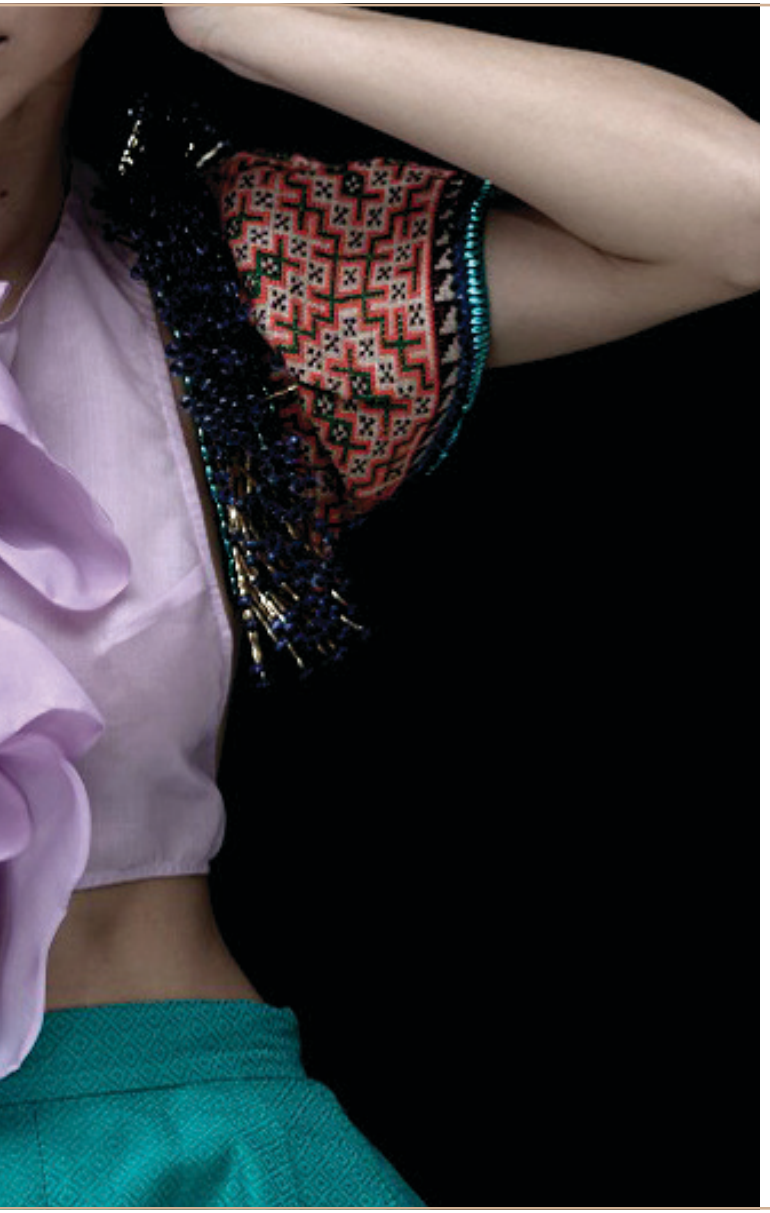

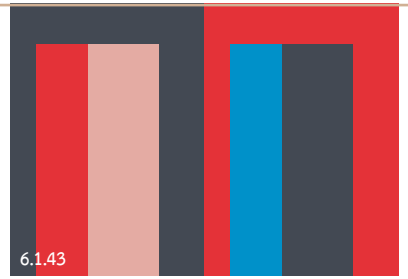

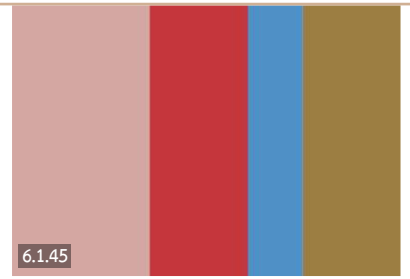

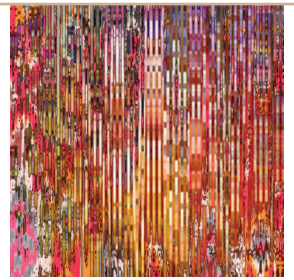

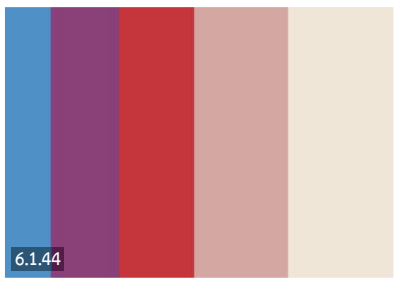

การไล่สีจากพาสเทลไปยังสีที่สดใส ขับด้วยสีกลางอย่างเทาเข้มหรือดำ เติมสีตรงข้ามเล็กน้อยโดยไม่ลืมที่จะลดความจัดจ้านลงบ้าง เพื่อให้นุ่มนวลและเป็นมิตร

การจัดชุดสี

1. **ชุดลำลอง** ไหมผ้าถักสีพื้นให้มิติแสงเงาและยืดหยุ่น (ภาพที่ 6.1.43)

2. **ชุดแฟชั่นหน้าร้อน** ผ้าไหมลายขัดเนื้อบางพิมพ์ด้วยลายพื้นเมืองประยุกต์ด้วย สีตรงข้ามที่ลดความสดลง (ภาพที่ 6.1.44)

3. **ของขวัญของชำร่วย** หรือเครื่องประกอบการแต่งกายขนาดเล็ก (ภาพที่ 6.1.45)

โครงสร้างและลวดลาย

informal culture modified, crispy, compact, expansive design

การใช้ลายพิมพ์หรือลายทอที่มีสีสันสดใสแบบต่อเนื่องตลอดผืน ไม่เห็นเป็นตอนๆ เพิ่มอารมณ์ต่อเนื่องด้วยสีโทนอุ่นไล่เฉด สร้างมิติของผ้าด้วยเทคนิคการซ้อนทับลาย เน้นประยุกต์ลวดลายดั้งเดิมให้มีความร่วมสมัยด้วยคอมพิวเตอร์กราฟฟิก

การออกแบบและเทคนิคการผลิต

- over print on texture การพิมพ์ลายทับบนผ้าพื้นที่มีลายในตัวอย่างจงใจให้ไม่เป็นระเบียบ
- การทำพลีทผ้าไหมผสมใยสังเคราะห์ที่พิมพ์ลวดลายแล้วทำให้เกิดมิติเพิ่มขึ้น
- ใช้ผ้าพื้นเนื้อบาง เน้นการพิมพ์และตกแต่งสำเร็จแบบต่างๆ

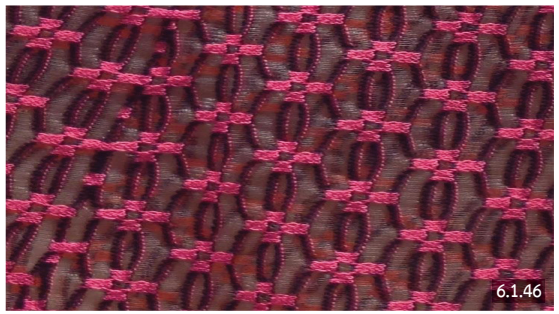
6.1.46

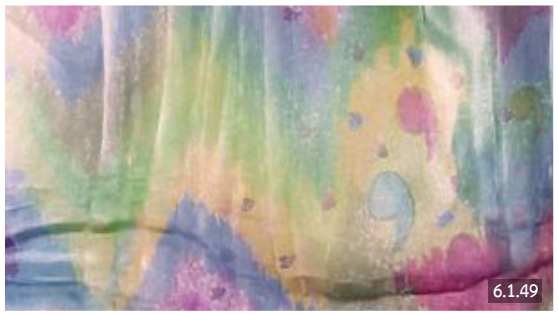
6.1.49

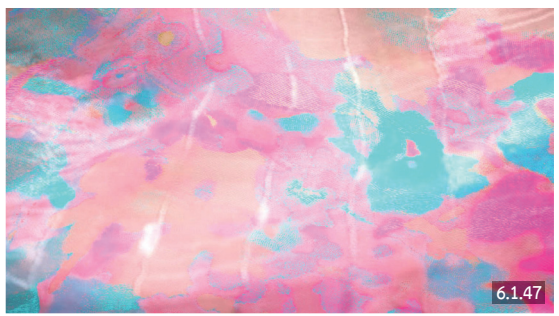
6.1.47

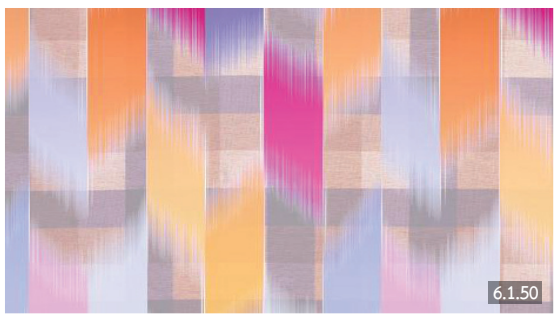
6.1.50

6.1.48

6.1.51

การพัฒนาผ้าไหมไทยให้เหมาะกับการใช้งานในวิถีชีวิตสมัยใหม่

- การปรับขนาดและจำนวนเส้นด้ายพุ่งให้ใกล้เคียงกับเส้นยืนเพื่อเพิ่มความแข็งแรง
- ให้ความสำคัญกับการลอกกาวไหมจนหมด
- การตีเกลียวไหมที่ 200-300 เกลียวจะทำให้เส้นไหมมีความแข็งแรง สามารถคืนตัวได้ดี ผ้าไม่ยับ และยังคงความเงางามที่เป็นเอกลักษณ์ของไหมไทย

ภาพที่ 6.1.46 การทอยกดอกโดยลดความหนาของส่วนที่เป็นพื้น แต่มีมิติของลาย

ภาพที่ 6.1.47 ไหมแก้วที่มีลายในตัว พร้อมพิมพ์ทับด้วยสีที่เน้นความโปร่ง

ภาพที่ 6.1.48 ลวดลายเรขาคณิตแบบลวงตาทำให้ผ้าไหมดูร่วมสมัยขึ้น

ภาพที่ 6.1.49 พิมพ์เลียนแบบมัดหมี่ผสมบาติกบนไหมผสมใยสังเคราะห์ ทำพลีทแบบไม่สม่ำเสมอ

ภาพที่ 6.1.50 พิมพ์ลายทับบนผ้าตาเนื้อบางสีอ่อน เว้นพื้นที่ให้เห็นมิติ

ภาพที่ 6.1.51ลายทอมัดหมี่ประยุกต์ให้อารมณ์สนุกสนาน

6.2 แนวทางการปรับใช้สำหรับผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป

การวิจัยและพัฒนาต้นแบบการผลิตผ้าไหมไทย สำหรับฤดูกาล Spring/Summer 2015 โดยให้มีความสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของไหมไทย และมีการประยุกต์เทคโนโลยีเข้ามาบูรณาการในกระบวนการผลิต จัดหาวัตถุดิบที่เหมาะสมกับวิถีชีวิตสมัยใหม่ โดยให้สอดคล้องกับเทรนด์แฟชั่น การให้คำปรึกษาเชิงเทคนิคจากผู้เชี่ยวชาญ การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วไป

6.2.1 วิจัยและพัฒนาโดยการหาวัตถุดิบที่เหมาะสม โดยในฤดูกาลนี้มีการพัฒนากระบวนการปั่นเส้นด้ายไหมโดยเทคนิคใหม่ เช่น ใช้การตีเกลียวเส้นด้ายที่สูง เพื่อลดการเกิดขน มีการเลือกใช้เส้นด้ายขนาดเล็กมาเป็นวัตถุดิบเพื่อให้ได้ผ้าที่มีเนื้อผ้าเบาบาง นอกจากนี้มีการใช้เส้นด้ายที่ปั่นผสมกับเส้นใย Lycra ที่สบาย มีการใช้เส้นด้ายควบผสมกับเส้นใยธรรมชาติ เช่น บัวหลวง ลินิน หรือเส้นใยสังเคราะห์ เช่น ไนลอน เมทาลิก เป็นต้น เกิดเป็นเนื้อผ้าที่หลากหลาย และใช้การย้อมสีเส้นด้ายที่เข้ากับฤดูกาล Spring / Summer 2015

6.2.2 การวิจัยและพัฒนากระบวนการผลิต นอกจากการพัฒนาเส้นด้ายดังกล่าวมาข้างต้น ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างของการถักทอ ให้เนื้อผ้ามีลักษณะพื้นผิว ออกมาสอดคล้องกับเทรนด์ เช่น ผ้าบาง ผ้าย่น ผ้ายืด เป็นต้น โดยเนื้อผ้าที่ออกมาต้องมีน้ำหนักโดยรวมไม่เกิน 150 กรัมต่อตารางเมตร

6.2.3 กระบวนการตกแต่งสำเร็จที่เหมาะสม โดยเน้นเรื่องการตกแต่งสำเร็จที่ทำให้ผ้านุ่มฟู และพริ้ว โดยมุ่งเน้นไม่ให้เสียความมันวาว ใช้การย้อมสีที่สอดคล้อง สำหรับฤดูกาล Spring/Summer 2015 มีการออกแบบและพัฒนาลายพิมพ์ เช่น ลายที่เลียนแบบลายมัดหมี่แต่ให้อารมณ์ลื่นไหล หรือพิมพ์ลายทับบนผ้าพื้นที่มีลายในตัวอย่างจงใจให้ไม่เป็นระเบียบ เป็นต้น

โดยผ้าผืนที่ได้รับการวิจัยและพัฒนาตามกระบวนการดังกล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถนำมาใช้ใน จำนวน 3 คอลเลคชั่น โดย กลุ่มผลิตภัณฑ์ที่จะพัฒนาต้นแบบขึ้นมาจะอยู่ใน 3 กลุ่มนี้ ได้แก่

กลุ่มที่ 1 เคหะสิ่งทอ (Home textiles)
กลุ่มที่ 2 เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มสำหรับชายและหญิง (Men and Women Clothing)
กลุ่มที่ 3 สิ่งทอประดับและตกแต่ง (Accessories)

6.3 แนวทางการเผยแพร่นวัตกรรมใหม่ให้แก่กลุ่มเป้าหมายธุรกิจ การสร้างความเข้าใจในการปรับใช้สำหรับแต่ละกลุ่มเป้าหมายภายใต้ข้อกำหนดเชิงวิศวกรรม

มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมองค์ความรู้และเผยแพร่ด้านการพัฒนาต้นแบบไหมไทยให้กับผู้ประกอบการ/ผู้ผลิต และนักออกแบบได้นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ รวมทั้งเพื่อเผยแพร่คุณค่า อัตลักษณ์ และคุณลักษณะเด่นของไหมไทยสู่ประชาชนทั่วไป พร้อมทั้งส่งเสริมและกระตุ้นให้คนไทยบริโภคไหมไทยเพิ่มมากขึ้น ซึ่งมีแนวทางในการเผยแพร่ดังนี้คือ

1. จัดทำนิทรรศการเผยแพร่ผลงานต้นแบบ

2. จัดทำเอกสารข้อมูลความรู้และแนวโน้มการออกแบบไหมไทยร่วมสมัย สำหรับผู้ประกอบการและประชาชนทั่วไป จำนวน 1,000 ชุด

3. จัดการเจรจาธุรกิจระหว่างผู้ผลิตและผู้ประกอบการแฟชั่น

4. การออกข่าวทั้งในนิตยสารด้านสิ่งทอ หนังสือพิมพ์ เวปไซต์ จดหมายข่าวทางอีเมล์ แผ่นพับ โบร์ชัวร์ โปสเตอร์ เป็นต้น

5. นำเสนอต้นแบบไหมไทยร่วมสมัยในงานแสดงสินค้าและการประชุมด้านสิ่งทอทั้งในและต่างประเทศ

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมการเกษตร. กลุ่มส่งเสริมผลิตหม่อนไหม. สำนักงานส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร. กรุงเทพมหานคร :

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2547..

กรมส่งเสริมการส่งออก. อุตสาหกรรมสาร. กระทรวงอุตสาหกรรม, มปส. 2537.

ไชยา อุ้ยสูงเนิน. หม่อนและไหม. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ผลิตตำราเกษตรเพื่อชนบท, 2533.

ฐิติรัตน์ เหมัษฐิติ. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกซื้อผ้าไหมมัดหมี่ของข้าราชการสตรี สถาบันราชภัฏในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2541.

ทรงพันธ์ วรรณมาศ. ผ้าพื้นลายอีสาน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สโตร์, 2534.

ทรงศักดิ์ ปรางค์วัฒนากุล. ผ้าเอเชีย : มรดกทางวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร : บริษัทอัมรินทร์ พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด, 2537.

บริษัท ชินวัตร จำกัด. ผ้าไหมไทยเพื่อการส่งออก. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ เคเอชั่น จำกัด, 2547.

มณเฑียร ตั้งศิริพันธ์. ผ้าทอพื้นเมืองอีสาน. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ทีพีพริ้น จำกัด, 2537.

สมโพธิ อัครพันธ์. สถาบันวิจัยหม่อนไหม. กรมวิชาการเกษตร : กสิกร, 2530.

สาวิตตรี จันทร์ดา. ผ้าไหมพื้นบ้าน. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2535.

อรอุไร ริวิวงศ์. คู่มือการเลี้ยงไหมและปลูกหม่อน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แพร่พิทยา, 2539

Edmonds, S. Italian silk-makers confront changes in luxury market. 2010. Available from: http://www.dw.de/italian-silk-makers-confront-changes-in-luxury-market/a-5635373[2010, June 02]

Centro TessileSerico. Home’s page Company . 2013. Available from: http://www.textilecomo.com/home.aspx[2013, September 22]

Museodidatticodella Seta-Como. Home’s page Company . 2013. Available from: http://www.museosetacomo.com/eng_home.php[2013, July 31]

Ratti Group Company. Dyeing - printing - weaving . 2007. Available from: http://www.ratti.it/index.php?pagina=101&lingua=en[2007]

RUBELLI Company. Home’s page Company . 2013. Available from: http://www.rubelli.com/INTERnet/sito_v5/en[2013, September 22]

SeteriaBianchi.Companyprofile:Made in Italy.2009. Available from:http://www.seteriabianchi.com/en/made_in_italy.php[2009]

Modern Thai Silk
แนวทางการออกแบบไหมไทยร่วมสมัยสำหรับลูกค้าธุรกิจ
ISBN : 978-616-265-096-3

พิมพ์ครั้งที่ 1 ธันวาคม 2556
ลิขสิทธิ์เนื้อหาของหนังสือเล่มนี้เป็นของสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ภายใต้โครงการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ OTOP โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์

อำนวยการโดย สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี
อาคารวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล ชั้น 18-19 เลขที่ 69 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400
โทร 02 105 6500

จัดทำโดย สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ ซอยตรีมิตร ถนนพระรามที่ 4 แขวงพระโขนง เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110

ออกแบบโดย บริษัท ฟิฟดีไซน์ จำกัด 21/89 ซอยศูนย์วิจัย ถนนพระรามที่ 9 เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10310 โทร 02 641 5060

ภาพถ่ายโดย บริษัท บอทานิค จำกัด 321 หมู่ 9 ถนนฉลองกรุง แขวงลำปลาทิว เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520 โทร 02 739 6368

พิมพ์โดย บริษัท ส เสริมมิตร การพิมพ์ จำกัด 607-9 ซอยจรัญสนิทวงศ์ แขวงบางอ้อ เขตบางพลัด กรุงเทพฯ โทร 02424 9269

ที่ปรึกษา
นายอารยะ มาอินทร์ ผศ.ดร.ขจีจรัส ภิรมย์ธรรมศิริ
นายประดิษฐ์ รัตนวิจิตราศิลป์

บรรณาธิการ
นางสาวรสสุคนธ์ อนันต์ศฤงคาร ดร.ชาญชัย สิริเกษมเลิศ

คณะผู้จัดทำ
ทีมงานสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้
ดร.อภิชาติ ประเสริฐ นางสาวรสสุคนธ์ อนันต์ศฤงคาร
นางสาวคณิณยา กนิษฐสังกาศ นางสาวธนิตา สูตรสุวรรณ

ทีมงานสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ
นางสุทธินีย์ พู่ผกา ดร.ชาญชัย สิริเกษมเลิศ
นางสาวศศิมา สุขสว่าง นางสาวผกามาส ธนพัฒน์

ขอขอบคุณ
กรมหม่อนไหม Bangkok Fashion Society (BFS)
นายปราโมทย์ วิทยาสุข นายทรงศักดิ์ เปรมสุข
นายสรจักร เกษมสุวรรณ นางจันทิรา ยิมเรวัต วิวัฒน์รัตน์
นางศรุดา ชินวัตร นางอรทัย ศิลปะนภาพร
นายพลพัฒน์ อัศวะประภา นางปิยวรา ทีขะระ
นายเผ่าทอง ทองเจือ นางสาวสุมนทิพย์ วิชัยดิษฐ
ผศ.ดร. อโณทัย ชลชาติภิญโญ Mrs. Ornella Bignami
Mr. Daniel Aliverti

เนื้อหาในหนังสือเล่มนี้อนุญาตให้ใช้ตามสัญญาอนุญาตครีเอทีฟคอมมอนส์ แสดงที่มา-ไม่ใช้เพื่อการค้า-อนุญาตแบบเดียวกัน 3.0 ประเทศไทย

MODERN THAI SILK

สำนักนายกรัฐมนตรี

okmd

THTI

ELEMENTI MODA s.r.l.

FiF DESIGN studio